

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om växtförädlarrätt och om ändring av lagen om handel med utsäde samt 49 kap. 2 § i strafflagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om växtförädlarrätt som ersätter den gällande lagen från år 1992. Genom reformen ska lagens struktur förtydligas och lagen utformas så att den motsvarar kraven i grundlagen. Behovet av att stifta en ny lag beror också på administrativa ändringar, eftersom växtförädlarrättsbyrån har upphört och Livsmedelssäkerhetsverket i stället blir ny registermyndighet.

Den föreslagna lagen ska tillämpas på beviljande av nationell växtförädlarrätt. Med växtförädlarrätt avses förädlarens ensamrätt att utnyttja en sort yrkesmässigt. Den före-

slagna lagen motsvarar till sitt innehåll kraven i den internationella konventionen för skydd av växtförädlingsprodukter (UPOV). I propositionen har också Europeiska gemenskapens lagstiftning om växtförädlarrätt beaktats. Syftet med lagen är att trygga en lönsam växtförädlingsverksamhet i Finland och att också garantera tillgången på utländska sorter.

I lagen om handel med utsäde och i strafflagen görs nödvändiga tekniska ändringar som beror på den ändrade lagstiftningen.

Lagarna föreslås träda i kraft hösten 2009.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE.....	4
2.1 Lagstiftning och praxis.....	4
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen utomlands och inom EU	6
2.3 Bedömning av nuläget	7
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	7
3.1 Målsättning.....	7
3.2 Alternativ	7
3.3 De viktigaste förslagen.....	8
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER.....	8
4.1 Ekonomiska konsekvenser	8
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	9
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN.....	9
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	9
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	9
DETALJMOTIVERING.....	11
1 LAGFÖRSLAG.....	11
1.1 Lag om växtförädlarrätt.....	11
1 kap. Allmänna bestämmelser	11
2 kap. Växtförädlarrätt	12
3 kap. Villkor för beviljande av växtförädlarrätt	14
4 kap. Godkännande av växtförädlarrätt.....	14
5 kap. Sortnamn	19
6 kap. Upphörande, ogiltigförklarande och förverkande av växtförädlarrätt	20
7 kap. Licens, tvångslicens och ömsesidig tvångslicens	21
8 kap. Privaträttsligt skydd	22
9 kap. Straffbestämmelser	24
10 kap. Särskilda bestämmelser	25
1.2 Lag om ändring av lagen om handel med utsäde	25
1.3 Lag om ändring av 49 kap. 2 § i strafflagen	26
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER	26
2.1 Lagen om växtförädlarrätt.....	26
2.2 Lagen om ändring av lagen om handel med utsäde	26
3 IKRAFTTRÄDANDE	26
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	26
LAGFÖRSLAG.....	29
Lag om växtförädlarrätt.....	29
Lag om ändring av lagen om handel med utsäde	41
Lag om ändring av 49 kap. 2 i strafflagen.....	42

BILAGA	43
PARALLELLTEXT	43
Lag om ändring av lagen om handel med utsäde	43
Lag om ändring av 49 kap. 2 i strafflagen.....	45

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Genom lagen om växtförädlarrätt (789/1992) som trädde i kraft 1992 skapades en ny, med uppfinnar- och upphovsrätten jämförbar immateriell rättighet i Finland. Lagen överensstämmer med den internationella konventionen för skydd av växtförädlingsprodukter (UPOV—konventionen) från 1991. Finland blev medlem av internationella unionen för skydd av växtförädlingsprodukter år 1993 och UPOV—konventionen sattes i kraft i Finland år 2001 (FördrS 49/2001 och 50/2001). I konventionen ges förädlare av nya växtsorter möjlighet att få en ensamrätt på basis av enhetliga och tydliga principer.

Bestämmelser om skydd av växtsorter finns på gemenskapsnivå i rådets förordning (EG) nr 2100/94, i vilken också UPOV—konventionen har beaktats. Europeiska gemenskapen anslöt sig till UPOV—konventionen år 2005.

På beviljande av växtförädlarrätt tillämpas nationella förfaranden. Alternativt kan förädlaren hos Gemenskapens växtsortsmyndighet ansöka om rätt som gäller inom hela gemenskapen. De sorter som skyddas måste dock alltid uppfylla internationellt erkända krav.

Syftet med lagförslaget är att förtydliga det materiella innehållet i lagen och närmare definiera UPOV—konventionens krav. Det föreslås att lagen utformas så att den till alla delar motsvarar kraven i grundlagen, som utfärdades efter att lagen trädde i kraft, genom att de uppgifter om växtförädlarrätt som ska lagras i registren och bestämmelserna om bemyndigande preciseras. Samtidigt revideras de administrativa bestämmelserna i lagen. Växtförädlarrättsbyrån har upphört 2007 och dess uppgifter har överförts till Livsmedels- och veterinärmyndigheten (Evira), som enligt den föreslagna lagen ska bli behörig myndighet med ansvar för tillämpningen och verkställigheten av lagen. Eftersom lagen har blivit ändrad många gånger är det ändamålsenligt att

genomföra ändringarna som en totalrevidering av lagen.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

I den gällande lagen föreskrivs om växtförädlarens rätt till den sort som han eller hon tagit fram, för att växtförädlingsverksamheten ska vara lönsam, tillgången på utländska sorter ska kunna garanteras och för att den nationella lagstiftningen ska motsvara lagstiftningen i andra utvecklade stater.

Lagen om växtförädlarrätt (789/1992) utfärdades 1992 och den har ändrats sex gånger (721/1995, 238/1999, 651/2000, 306/2005, 706/2005, 683/2006). Följande förordningar har utfärdats med stöd av lagen: förordningen om växtsläkter och växtarter som avses i lagen om växtförädlarrätt (905/1992), förordningen om växtförädlarrätt (907/1992) och jord- och skogsbruksministeriets förordning om avgifter för växtsortsnämndens prestationer (41/2008). Förädlarna kan ansöka om förädlarrätt antingen nationellt eller inom Europeiska gemenskapen. Enligt lagen om det privat- och offentligrättsliga skydd som en av Europeiska gemenskapen beviljad växtförädlarrätt har i Finland (239/1999) medför Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt ett sådant skydd i Finland som avses i lagen om växtförädlarrätt.

År 1977 utfärdades lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten (896/1977), vilken har ändrats fem gånger (1305/1988, 802/1990, 1321/1993, 240/1999, 1126/1999). Med stöd av den utfärdades statsrådets beslut om ersättning till växtförädlingsföretag för förädling av nationellt sett viktiga jordbruksgrödor (148/2000). Lagen erbjuder en alternativ modell för finansiering av växtförädlingsarbete. Enligt lagen tas det för försäljning av frövara ut en växtförädlingsavgift som gottskrivs förädlaren. Efter det att den

nya lagen om växtförädlarrätt hade trätt i kraft 1992 förblev lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten fortfarande i kraft. Då bedömde man att det kommer att ta flera år innan de sorter som odlas ersätts med nya sorter för vilka växtförädlarrätt kan sökas. Genom ändring av lagen om främjande av växtförädlingsverksamheten 1126/1999 fogades en ny paragraf till lagen i vilken det föreskrivs om möjligheten att av försörjningsberedskapsfondens medel bevilja ersättning för sortförädling som sker i Finland och för produktion av stamutsäde. Avsikten var att trygga förädlingen av sådana sorter som inte är ekonomiskt lönsamma för förädlaren.

Med stöd av lagen om växtförädlarrätt kan den som förädlat en ny växsort på ansökan få registrerad växtförädlarrätt för sorten i Finland. Växsortsnämnden är registermyndighet. Växtförädlarrätt innebär att ingen, utan sortägarens samtycke, får

- producera förökningsmaterial av sorten,
- bearbeta förökningsmaterial av sorten för förökningsändamål,
- bjuda ut förökningsmaterial av sorten till försäljning,
- sälja eller på något annat sätt marknadsföra förökningsmaterial av sorten,
- exportera förökningsmaterial av sorten från Finland,
- importera förökningsmaterial av sorten till Finland, eller
- lagra förökningsmaterial av sorten för något ovan nämnt ändamål.

Växtförädlarrätten utgör inget hinder för att använda sorten i åtgärder av privat natur, i experimentsyfte, för förädling av andra sorter eller förädling av upptäckta sorter.

- Växtförädlarrätt för en sort kan beviljas
- den som har förädlat sorten i Finland,
  - en förädlare som är medborgare i en stat som är medlem av UPOV—unionen,
  - en förädlare som har ett registrerat verksamhetsställe inom territoriet för en medlem av UPOV—unionen,
  - en förädlare som är medborgare i en stat som är medlem av Världshandelsorganisationen (WTO),
  - en förädlare som har ett registrerat verksamhetsställe inom territoriet för en medlem av WTO-organisationen, och

- den på vilken en i enlighet med ovan nämnda punkter beviljad rätt har övergått.

Växtförädlarrätt kan beviljas endast för en sort som enligt definitionerna i lagen är ny, kan skiljas från andra sorter, vars växtbestånd är tillräckligt enhetligt och vars väsentliga kännetecken är beständiga. Dessutom ska förädlaren föreslå ett namn för sorten med hjälp av vilket den kan skiljas från andra sorter. Registermyndigheten ska undersöka om sorten uppfyller kraven som ställs på den i lagen och godkänner det föreslagna sortnamnet, om det uppfyller villkoren i lagen. Genom betalning av årsavgiften kan växtförädlarrätten hållas i kraft i fråga om potatis, träd och vin i 30 år från ingången av året efter det då beslutet fattades, och i fråga om andra arter i 25 år.

Enligt lagen om växtförädlarrätt begränsas växtförädlarrätten så att jordbrukaren på den egna lägenheten har rätt att använda utsäde av sorter av ärter, bondeböna, havre, korn, potatis, råg, rågvete, rybs, raps, bovete, vete eller oljelin som producerats på den egna lägenheten för förökningsändamål genom att betala en avgift för användning av egenproducerat utsäde till sortägaren. Avgiften för egenproducerat utsäde är lägre än den ersättning som ingår i priset för certifierat utsäde. När det gäller sorter som skyddas nationellt är lägenheter med över 10 hektar åker skyldiga att betala avgift för egenproducerat utsäde, i fråga om potatis är dock lägenheter med över två hektar åker och i fråga om tidig potatis under täckmaterial lägenheter med över en hektar åker skyldiga att betala avgiften.

Avsikten är att Siemenkauppiaitten Yhdistys ry, som företräder sortägarna, samt Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), vilka företräder odlarna, varje år sinsemellan avtalar om nivån på ersättningen. År 2007 var avgiften för egenproducerat utsäde av spannmål och trindsäd 3,65 €/ha och av potatis 20 €/ha. Enligt lagen om växtförädlarrätt är odlaren skyldig att lämna myndigheter och sortägaren de uppgifter som behövs för att betalningsskyldigheten ska kunna konstateras. Dessa uppgifter samlas in i samband med jordbruksskiftesblanketten för stödansökan. Vid uttag av ersätt-

ning används dessutom de uppgifter om sökanden och arealer som finns i landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem.

I fråga om EU-skyddade sorter berör betalningsskyldigheten för egenproducerat utsäde gårdar som producerar en kalkylerad skörd på mer än 92 ton och när det gäller potatis alla gårdar som odlar potatis på minst sju ha. Bestämmelser om betalningsskyldigheten i fråga om egenproducerat utsäde ingår i rådets förordning (EG) 2100/94 och i kommissionens förordning (EG) nr 1768/95.

Förädlarna kan ansöka om förädlarrätt antingen nationellt eller inom gemenskapen. Det nationella skyddet och gemenskapens skydd kan inte gälla samtidigt. Det är i princip möjligt att byta det nationella skyddet mot gemenskapens skydd eller tvärtom, men nyhetskravet för att skydd ska beviljas gör att det i praktiken är svårt att byta. I praktiken har finländska förädlare sällan ansökt om gemenskapens växtförädlarrätt eftersom den är betydligt dyrare än det nationella skyddet och för att sorterna har förädlats för finländska odlingsförhållanden och det därför inte finns någon större efterfrågan på dem i en stor del av Europa. Dessutom tar finländarna ut avgifter för egenproducerat utsäde när det gäller sorter för vilka gemenskapens skydd gäller endast i fråga om större odlingar. Nationellt skydd söks årligen för ca tio sorter. Gemenskapens skydd har sökts sedan år 1994 endast för två sorter.

Växtförädlarrätt är privaträttslig rätt och därför hör övervakningen av den till innehavaren av växtförädlarrätten.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen utomlands och inom EU

Internationella unionen för skydd av växtförädlingsprodukter (UPOV)

Den internationella konventionen för skydd av växtförädlingsprodukter upprättades ursprungligen 1961, då även internationella unionen för skydd av växtförädlingsprodukter (Union pour la Protection des Obtentions Végétales, UPOV) bildades. Stater med en lagstiftning som uppfyller kraven i konven-

tionen kan gå med i UPOV. Unionen har till uppgift att ha tillsyn över att principerna i konventionen följs och att utveckla dem vidare. Den år 1991 reviderade konventionen trädde i kraft internationellt år 1998. Till UPOV—unionen hör för närvarande 67 stater eller organisationer. Europeiska gemenskapen anslöt sig till UPOV—unionen som mellanstatlig organisation år 2005.

Europeiska gemenskapen och alla medlemsstaterna i gemenskapen utom Grekland och Luxemburg har gällande nationell växtförädlarrätt som är i överensstämmelse med UPOV-konventionen.

UPOV-konventionens förhållande till andra internationella överenskommelser

Enligt Världshandelsorganisationens (WTO) avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPS; FördrS 4—5/1995) ska de stater som ingått avtalet tillhandahålla skydd för underarter av växtsorter, antingen genom patent eller genom ett effektivt fristående system av eget slag eller en kombination av dessa båda. I Finland föreskrivs det om förbud mot patentering av växtsorter i den nationella patentlagen (550/1967) och i europeiska patentkonventionen (FördrS 8/1996), som Finland har anslutit sig till. Också i direktiv 98/44/EG om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar finns ett förbud mot patentering av växtsorter. Växtförädlarrätten enligt UPOV—konventionen är i överensstämmelse med det rättskydd som avses i TRIPS-avtalet. Enligt TRIPS-avtalet som är bindande för Finland ska en part som anslutit sig till avtalet iaktta principen om nationell behandling beträffande andra avtalsslutande parter växtförädlare. Detta innebär att växtförädlarrätt ska beviljas sådana parter växtförädlare som har anslutit sig till avtalet.

Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt

Inom Europeiska gemenskapen gavs 1994 rådets förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt. Förordningen har utarbetats i enlighet med bestämmelserna i 1991 års UPOV—konvention. Enligt förordningen gäller gemenskapens växtförädlar-

rätt som beviljats av gemenskapens växtsortmyndighet (CPVO) i alla medlemsstater i europeiska gemenskapen. Syftet med gemenskapens växtförädlarrättssystem är att skapa en enhetlig europeisk marknad för växtsorter. Det är således möjligt att genom en ansökan skydda en växtsort på 27 medlemsländers territorium. CPVO bildades 1995 för att sköta gemenskapens växtförädlarrättssystem. Dessutom sköter CPVO en databas över växtsorter.

Enligt rådets förordning om gemenskapens växtförädlarrätt ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att bestämmelserna om intrång i växtförädlarrätten i den nationella lagstiftningen också ska kunna tillämpas i fall som gäller intrång i gemenskapens växtförädlarrätt. Enligt förordningen ska nationella domstolar tillämpa den nationella lagstiftningen vad gäller ersättning.

2.3 Bedömning av nuläget

Den gällande lagstiftningen om växtförädlarrätt motsvarar till sitt materiella innehåll i huvudsak kraven i UPOV—konventionen, men till följd av flera lagändringar är det behövt att förtydliga lagens struktur och bestämmelser.

Den gällande lagens bemyndiganden uppfyller inte helt de krav på precision och noggrann avgränsning som förutsätts i grundlagen. Kraven på registrering av växtförädlarrätt är för närvarande på förordningsnivå och det föreslås att de nu överförs till lagen. När det gäller skydd för personuppgifter förutsätter grundlagen dessutom att bestämmelser om uppgifter som lagras i register ska utfärdas genom lag. Också straffbestämmelserna måste harmoniseras med annan lagstiftning som gäller industriella rättigheter. I den gällande lagen saknas också tillämpningsområdet.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Det allmänna syftet med lagförslaget är att förtydliga och modernisera lagstiftningen om växtförädlarrätten samt att utforma lagförsla-

get så att det motsvarar kraven i gällande grundlag. För att det ska vara ekonomiskt lönsamt att odla i Finland måste odlaren få tillgång till växtsorter som lämpar sig för finländska förhållanden. En stor del av de sorter som förädlats i övriga Europa lämpar sig inte för finländska odlingsförhållanden. Det viktigaste målet med lagförslaget är att skydda växtförädlarnas rätt att få ersättning för användning av sorter som de förädlat, varvid den ekonomiska basen för att ta fram nya sorter är tryggad. Målet är också ett klart, snabbt och rättvist system för godkännande, där bästa möjliga sakkunskap används. Eftersom lagen har blivit ändrad många gånger är det ändamålsenligt att genomföra ändringarna som en totalrevidering av lagen.

3.2 Alternativ

Två olika alternativa sätt att revidera bestämmelserna har granskats, nämligen modellen med en nämnd och överföring av uppgifter till Evira.

Modellen med en nämnd

Som beslutande organ fungerar liksom för närvarande en nämnd, i vilken det förutom en oberoende ordförande och vice ordförande ska ingå företrädare för jord- och skogsbruksministeriet, frökontrollen, sakkunskap beträffande åkerväxter, rådgivningen, lantbruksproducenterna, livsmedelsindustrin samt konsumenterna. Evira är beredningsorgan för nämnden och även registermyndighet. Beslutsfattandet baserar sig på utlåtanden från olika utvärderingsinstanser.

Olika utvärderingsinstansers åsikter kommer bra fram i beslutsfattandet och det är möjligt att utvärdera och jämföra olika ståndpunkter och intressen. Nackdelen med behandling i nämnd är att den går långsamt. Nämnden har nämligen vanligtvis samlats endast en gång per år för att besluta om nya växtförädlarrätter, på grund av att antalet ansökningar som lämnas in per år är så litet.

Överföring av uppgifter till Evira

Evira föreslås vara beslutande organ. Beslutsfattandet baserar sig på uppgifter som olika sakkunniginstanser ger. I beslutsfattandet kan bästa möjliga sakkunskap användas som grund beroende på vad ansökan innehåller i sak och den växtsort som skyddas.

Beslutsfattandet är snabbare och effektivare än vad det är i modellen med en nämnd. Samordningen av arbetet är enklare och informationsutbytet snabbare. Systemet är enkelt och tydligt för sökanden. En skillnad jämfört med det nuvarande systemet är att olika ståndpunkter inte jämförs lika noggrant som i modellen med en nämnd.

För närvarande är det ändamålsenligt att sköta behandlingen av ansökningarna om växtförädlarrätt och beslutsfattandet vid Evira, eftersom arbetet klart hör till ett centralt ämbetsverks uppgifter. Växtförädlarrättsbyrån har tidigare varit underställd ministeriet och byrån har skött beredningen av besluten. Byrån upphörde år 2007 och dess uppgifter har överförts till Evira. Det ansågs ändamålsenligt att byrån upphörde, eftersom den person som arbetade vid byrån gick i pension.

Beredningen och beslutsfattandet i anslutning till förfarandet för godkännande av växtförädlarrätt ska grunda sig på bästa tillgängliga sakkunskap. Systemet ska ha lämpliga och tillräckliga resurser till sitt förfogande. Systemet ska vara flexibelt så att det kan anpassas efter framtida och föränderliga behov inom branschen.

Av de ovan nämnda alternativen bedömdes det att överföringen av uppgifter till Evira uppfyller kraven bäst.

3.3 De viktigaste förslagen

Bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter ska utfärdas genom lag. I lagen ska de uppgifter som ska införas i registret definieras noggrannare än för närvarande för att motsvara kraven i grundlagen. Också lagens bemyndiganden ska lyftas upp till den nivå som gällande grundlag kräver. Det föreslås att lagen preciseras så att den bättre motsvarar UPOV—konventionen. Godkännandet av växtförädlarrätt överförs

från växtsortsnämnden till Evira och samtidigt ändras lagen om handel med utsäde så att växtsortsnämndens uppgifter överförs till att omfattas av lagen om handel med utsäde. Evira beslutar om godkännandet av rätten efter att först ha hört olika sakkunniginstanser. Syftet med överföringen är att effektivera och förtydliga verksamheten.

I propositionen föreslås att bestämmelser på lägre nivå än lag utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt grundlagsutskottets praxis ska bemyndiganden att utfärda förordning och delegera lagstiftningsbehörighet vara tillräckligt exakta och noggrant avgränsade. Av en lag ska klart framgå vad som ska regleras genom förordning. I förordningar ska det således finnas endast detaljerade bestämmelser som preciserar lagen. Förordningen om växtförädlarrätt (907/1992) och förordningen om växtsläkter och växtarter som avses i lagen om växtförädlarrätt (905/1992) upphävs.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

De bestämmelser som hör till lagförslagets tillämpningsområde har varit i kraft i lagstiftningen i Finland redan från 1992. Syftet med lagen är att främja utvecklingen av växtsorter och innovationsverksamheten och konkurrenskraften i anslutning därtill. Förslaget skapar inte några nya rättigheter för rättsinnehavarna och inte nya skyldigheter för dem som använder rätten. Den föreslagna lagen har således inte några nya ekonomiska verkningar.

Totalsumman av de avgifter som flyter in till staten är dock beroende av antalet ansökningar om växtförädlarrätt, vilket under de senaste tio åren i genomsnitt varit ca tio stycken per år. Antalet ansökningar per år motsvarar en arbetsinsats på ett knappt årsverke, eftersom växtsortsnämnden förutom för växtförädlarrätten har ansvarat för godkännandet av nya växtsorter för intagning i sortlistan och för publiceringen av sortlistan.

Nivån på den avgift som registermyndigheten tar ut hos sortägaren justeras regelbundet. Enligt lagen om grunderna för avgifter till

staten (150/1992) ska för myndigheternas prestationer fortfarande tas ut en avgift som täcker kostnaderna för prestationerna.

Odlare som använder egenproducerat utsäde ska fortfarande betala ersättning till sortägaren. Odlarna eller de organisationer som företräder dem samt sortägarna avtalar liksom tidigare sinsemellan om storleken på ersättningen.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Det bedöms att de direkta verkningarna på myndigheternas verksamhet är små. I propositionen föreslås att beslut om godkännande av växtförädlarrätt ska fattas av Evira i stället för av nämnden. I praktiken innebar överföringen av uppgifterna från växtförädlarrättsbyrån till Evira att en arbetsinsats på ett knappt årsverke överfördes från växtförädlarrättsbyrån till Evira.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Förslaget har beretts av en av jord- och skogsbruksministeriet tillsatt arbetsgrupp, där förutom ministeriet också Livsmedelssäkerhetsverket och växtsortsnämnden var representerade. Arbetsgruppens utkast sändes ut på remiss den 24 oktober 2008.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtande begärdes hos följande instanser: arbets- och näringsministeriet, Boreal Växtförädling Ab, Centralen för Sockerbetsforskning, dataombudsmannens byrå, Finlands Aippi rf, Finlands naturskyddsförbund rf, Finska Centralen för Utsädespotatis Ab, Finska Patentombudsföreningen rf, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedels ekonomi MTT, Förbundet för Ekologisk Odling rf, Hankkija—Lantbruk Ab, Helsingfors universitet, agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten, jord- och skogsbruksministeriets

avdelningar, juridiska fakulteten vid Åbo universitet, justitieministeriet, Kauppapuutarhaliitto—Handelsträdgårdsförbundet ry, Kuluttajat—Konsumenterna ry, Livsmedelsindustriförbundet rf, Livsmedelssäkerhetsverket Evira, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry, Metsänjalostussäätiö—Stiftelsen för skogsträdsförädling, Patent- och registerstyrelsen, Perunantutkimuslaitos, Pro Agria Maaseutukeskusten Liitto, Puutarhaliitto—Trädgårdsförbundet ry, Siemenkauppiaitten Yhdistys ry, Skogsforskningsinstitutet, Social- och hälsovårdsministeriet, Suomen Maataloustieteellinen Seura ry, Svenska lantbrukssällskapens förbund SLF, undervisningsministeriet, Upphovsrättsliga Föreningen i Finland rf, Växtskyddsindustrin rf, Ålands landskapsregering.

Sammanlagt inkom 19 utlåtanden. En del av remissinstanserna hade inte något att anmärka på förslaget.

Finska Centralen för Utsädespotatis Ab, Boreal Växtförädling Ab och Siemenkauppiaitten Yhdistys (SKY) ry framförde att det i 6 § tydligare bör framgå att förökningsmaterial ska produceras och användas på en lägenhet som är i en och samma odlares besittning.

Boreal Växtförädling Ab och SKY ry vill stryka 7 § 3 mom., i vilket det förutsätts att innehavarna av växtförädlarrätt ska få tillgång till uppgifter om odling av en skyddad sort, om det finns ett avtal om nivån på avgiften mellan de organisationer som representerar växtförädlarna resp. producenterna. Boreal Växtförädling Ab och SKY föreslog att om producentorganisationerna och innehavarna av växtförädlarrätten inte kan enas om nivån på avgiften för egenproducerat utsäde, bör nivån på avgiften fastställas av någon utomstående instans, t.ex. jord- och skogsbruksministeriet. Fastställandet av avgiften för egenproducerat utsäde togs dock upp redan i samband med att lagen ändrades år 2005, och då skrevs det in i lagen att det före utlämnandet av uppgifterna beträffande avgiften för egenproducerat utsäde bör säkerställas att det mellan producentorganisationerna och den organisation som representerar fröhandlarna finns ett gällande avtal om storleken på avgifterna för egenproducerat utsäde. I lagen om växtförädlarrätt föreskrivs om

sådana förbindelser mellan två olika parter som inte hör till den offentliga förvaltningens normgivning.

Boreal Växtförädling Ab och SKY föreslog att det till 34 § fogas ett moment om att domstolen, när den behandlar en talan enligt 1 mom., på yrkande av innehavaren av växtförädlarrätten kan bestämma att ett parti med förökningsmaterial som en mellanhand innehar och har bestämmanderätt över och ett bestånd som anlagts genom att använda förökningsmaterialet beslagtas.

Arbets- och näringsministeriet (ANM) föreslog att det görs vissa preciseringar och att verkningarna av den förlängda giltighetstiden utreds.

Justitieministeriet föreslog preciseringar och ändringar av straffbestämmelserna samt

precisering av fastställandet av datum för ansökan när ansökan är bristfällig. Dessutom föreslogs att det i lagen föreskrivs om tidpunkten då årsavgiften för förädlarrätten ska betalas.

Efter remissförfarandet har propositionen preciserats bl.a. vad gäller ansökan och registrering och i paragrafen om växtförädlarrättens upphörande har verkningarna av obetald årsavgift beaktats. Dessutom har straffbestämmelserna ändrats och hemvisten för sökandens ombud har ändrats till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Vid den fortsatta beredningen av propositionen har andra detaljerade anmärkningar som framförts i utlåtandena beaktats i mån av möjlighet.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lag om växtförädlarrätt****1 kap. Allmänna bestämmelser**

1 §. Tillämpningsområde. I den gällande lagen har lagens tillämpningsområde inte angetts särskilt. Enligt den föreslagna 1 § ska lagen tillämpas på skydd av växtförädlarens rätt. Enligt den år 1991 reviderade UPOV—konventionen är medlemmar som anslutit sig till konventionen skyldiga att utvidga skyddet för växtsläkten eller växtarter till att omfatta samtliga växtsläkten eller växtarter. Europeiska gemenskapen anslöt sig till UPOV—konventionen genom rådets beslut (2005/523/EG). Enligt Världshandelsorganisationens (WTO) TRIPS—avtal utvidgas växtförädlarrätten också till WTO:s medlemmars territorium. Skydd enligt Finlands nationella lagstiftning kan således sökas förutom av medborgare i de stater som är anslutna till UPOV—konventionen också av medborgare i de länder som är anslutna till WTO och medborgare i de separata tullområden som är anslutna till WTO.

2 §. Europeiska gemenskapens lagstiftning. I rådets förordning (EG) nr 2100/94 föreskrivs om gemenskapens växtförädlarrätt. Europeiska gemenskapens växtförädlarrättsystem är gemenskapens sätt att skydda de industriella rättigheterna i fråga om växtsorter. Gemenskapens växtförädlarrätt skyddar växtsorter inom hela gemenskapens territorium, men medlemsstaterna har också rätt att bevilja nationell växtförädlarrätt. Växtsorterna kan således skyddas antingen med stöd av gemenskapens bestämmelser eller nationellt med stöd av bestämmelserna i denna lag. Det nationella skyddet och gemenskapens skydd kan dock inte gälla samtidigt. Växtsorter som skyddas inom gemenskapen skyddas också i Finland enligt denna lag. De kalkylerade arealerna enligt gemenskapens lagstiftning som gäller betalningsskyldigheten i fråga om egenproducerat utsäde gäller dock endast för sorter som skyddas inom gemenskapen. I den

nationella lagstiftningen skiljer arealgränserna för dem som är skyldiga att betala avgift för egenproducerat utsäde från dem som anges i gemenskapens lagstiftning.

3 §. Definitioner. I paragrafen definieras vissa centrala begrepp som används i den föreslagna lagen. Definitionerna av avledd sort, sort och material av sorten ingår i UPOV—konventionen. Dessutom föreslås det att begreppen växtförädlarrätt, innehavare av växtförädlarrätt, hybrid, förökningsmaterial och marknadsföring definieras.

I 1 punkten definieras avledd sort. Enligt UPOV—konventionen ska medlemsländerna foga en bestämmelse om avledd sort till sin lagstiftning. Enligt UPOV—konventionen avses med avledd sort en sort som är väsentligen avledd från en skyddad sort, om inte den skyddade sorten i sig själv är en avledd sort. Avledda sorter kan uppstå till följd av en spontan eller inducerad (framkallad) mutation, urval av en somaklonal (som kommer till uttryck i vävnadskultur) variant eller urval av en avvikande individ från växter av den ursprungliga sorten, återkorsning eller förändring med användning av genteknik (gener överförs till växtcell).

I 2 punkten definieras växtförädlarrätt. Med växtförädlarrätt avses sortinnehavarens ensamrätt att utnyttja en sort yrkesmässigt i enlighet med den föreslagna lagen. Växtförädlarrätten omfattar också sorter som är väsentligen avledda från skyddade sorter. Växtförädlarrätten omfattar dock inte sorter som är avledda från en avledd sort. Rätten tillämpas dessutom på sorter som inte tydligt skiljer sig från den skyddade sorten och på sorter vars framställning kräver upprepad användning av den skyddade sorten. Dessutom omfattar växtförädlarrätten växtsorter som upptäckts och vidareutvecklats.

I 3 punkten definieras innehavare av växtförädlarrätt. Med innehavaren av en växtförädlarrätt avses den som har förädlat växtsorten eller den till vilken förädlaren har överfört sin rätt. Med den som har förädlat växtsorten avses den som har förädlat eller upptäckt och vidareutvecklat växtsorten.

I 3 punkten har dessutom införts en presumtion om vem som innehar växtförädlarrätten. Presumtionen kan upphävas genom en redogörelse för vem som är den riktiga innehavaren av växtförädlarrätten. Genom att ställa upp en presumtion vill man å ena sidan se till att den nya innehavaren anmäls till registret över växtförädlarrätter då växtförädlarrätten överförs och å andra sidan att det alltid finns uppgifter om vem som i princip innehar rätten.

I 4 punkten definieras sort i enlighet med UPOV—konventionen. Med sort avses en grupp av växter inom ett taxon av lägsta kända nivå som oberoende av om kraven för beviljande av växtförädlarrätt uppfylls helt och hållet kan definieras genom beskrivningen av de kännetecken som är ett resultat av en bestämd genotyp eller en kombination av genotyper och som kan särskiljas från andra växtgrupper genom minst ett av kännetecknen och betraktas som en enhet beträffande dess lämplighet att förökas oförändrad.

I 5 punkten definieras hybrid, med vilket avses avkomma efter korsning mellan genetiskt olika föräldrar. Genom hybridförädling kan växternas avkastningsförmåga höjas hos första generationens avkomma. I praktiken innebär detta att odlaren för varje odlingsår är tvungen att skaffa nytt utsäde som har producerats genom att hybridens föräldrar korsats med varandra.

I 6 punkten definieras förökningsmaterial. Med förökningsmaterial avses alla växtdelar som kan användas för att föröka växten. Med vegetativt förökningsmaterial avses bl.a. sättplantor, lökar, sticklingar, rötter, rot- och stamknölar och material från vävnadsodling. Med frö avses embryot hos växter med könlig förökning.

I 7 punkten definieras material av sorten. Med material av sorten avses förökningsmaterial som räknas upp i 6 punkten och också den skörd som bärgats på en odling och till vilken räknas hela växter, växtdelar och produkter som framställts direkt av den bärgade skörden. I praktiken avses med material av sorten allt växtmaterial som kan användas för förökning av sorten.

I 8 punkten definieras begreppet marknadsföring. Enligt förslaget avses med marknadsföring alla åtgärder med hjälp av vilka mate-

rial av sorten kan säljas eller överlåtas utan vederlag till någon annan i syfte att utnyttja materialet av sorten yrkesmässigt.

2 kap. Växtförädlarrätt

4 §. Växtförädlarrättens innehåll. Den föreslagna paragrafen motsvarar 6 § i gällande lag. I paragrafen definieras vad som avses med växtförädlarrätt och föreskrivs om de åtgärder som förutsätter tillstånd av innehavaren av växtförädlarrätten. Innehavaren har ensamrätt att yrkesmässigt producera, marknadsföra, exportera och importera förökningsmaterial av sorten. Innehavaren har också ensamrätt att bearbeta den skyddade sorten för förökningsändamål. Lagring av den skyddade sorten i syfte att använda den för förökning, bearbetning för förökningsändamål, marknadsföring, export och import förutsätter således alltid tillstånd av innehavaren. Innehavaren kan ange begränsningar och villkor för tillståndet.

I vissa fall är det möjligt att innehavaren inte har haft möjlighet att utöva sin rätt till förökningsmaterialet. Då kan också användningen av skörden begränsas. I praktiken är detta fallet om förökningsmaterial av en sort importerats till Finland från ett land där sorten inte har kunnat skyddas. Då har sortägaren rätt att begränsa till exempel marknadsföringen av snittblommor som producerats av förökningsmaterialet.

5 §. Inskränkningar av växtförädlarrätten. Den föreslagna paragrafen motsvarar 6 b § i gällande lag. Växtförädlarrätten omfattar endast yrkesmässig produktion och begränsar således inte användningen av en skyddad sort i åtgärder av privat natur endast för eget bruk eller i experiment- och forskningssyfte. Skyddade sorter får också användas för att förädla nya sorter.

6 §. Rätt till odling av en skyddad sort och skyldighet att betala ersättning för det. Den föreslagna paragrafen motsvarar 6 c § i gällande lag. Enligt paragrafen har odlaren rätt att för växtproduktion på den egna lägenheten använda sådant förökningsmaterial av skyddade sorter som producerats på den egna lägenheten. Enligt UPOV—konventionen kan en medlemsstat begränsa växtförädlarrät-

ten så att odlaren för produktion på den egna lägenheten kan använda utsäde som producerats på den egna lägenheten, men för användningen av utsädet ska odlaren betala en skälig ersättning till innehavaren av växtförädlarrätten.

I 2 mom. föreslås i likhet med nuvarande praxis att odlarna eller de organisationer som representerar dem ska ingå ett avtal med innehavaren av växtförädlarrätten om beloppet av den skäliga ersättningen. Om inget avtal kan nås, är odlaren skyldig att betala en ersättning som utgör 50 procent av den summa som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial av sorten. I praktiken förhandlar Siemenkauppiaitten Yhdistys ry med lantbruksproducenternas organisationer om avtal och Siemenkauppiaitten Yhdistys ry begär uppgifter av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral om de odlare som använder en skyddad sort för produktion av utsäde på den egna lägenheten. De innehavare av växtförädlarrätt som inte anslutit sig till Siemenkauppiaitten Yhdistys ry får de behövliga uppgifterna direkt från jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral.

I 3 mom. föreskrivs att ersättning inte tas ut hos odlare vars åkerareal är mindre än tio hektar. Av potatisodlare tas ersättning inte ut om arealen är under två hektar och vid odling av tidig potatis under täckmaterial inte om arealen är under en hektar. Arealgränserna är desamma som för närvarande.

7 §. Rätt till uppgifter om odling av en skyddad sort. Den föreslagna paragrafen motsvarar 6 f § i gällande lag, men bestämmelsen har utformats tekniskt på nytt sätt. I paragrafen föreslås en bestämmelse om vilka uppgifter som en innehavare av växtförädlarrätt har rätt att få tillgång till ur landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Staten tar inte ut avgifter för användning av egenproducerat utsäde, utan innehavaren av växtförädlarrätten ska ta ut avgifterna. Innehavaren av växtförädlarrätt bör få tillräckliga uppgifter för att betalningsskyldigheten ska kunna konstateras. Som sådana uppgifter får lämnas ut odlarens namn och kontaktuppgifter, lägenhetssignum samt odlingsarealerna för de skyddade sorter som odlas, om arealerna överskrider vissa gränser. Enligt lagen

om landsbygdnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) lämnas uppgifter ur informationssystemet bl.a. vid uttag av ersättning för odling av en skyddad sort enligt 6 c § i lagen om växtförädlarrätt (789/1992). Kreditupplysningarna om kunden, uppgifterna om statsborgen och det lånebelopp som borgen avser samt uppgifterna om lånebeloppet när det gäller stöd i form av lån är sekretessbelagda om dessa uppgifter finns i landsbygdnäringsförvaltningens informationssystem. Uppgifter som enligt detta förslag får lämnas ut till innehavaren av växtförädlarrätten är dock inte sekretessbelagda.

De arealer som nämns i 6 § tillämpas inte på sorter för vilka gemenskapens skydd beviljats. I fråga om de sorter för vilka gemenskapens skydd beviljats behövs uppgifter om odlingsarealer, om de överstiger en areal som kalkylmässigt behövs för att producera 92 ton spannmål eller en areal som behövs för att producera 185 ton potatis.

I 2 mom. föreskrivs om användningsändamålet för de uppgifter som lämnas ut till en sortägare. För att de uppgifter som lämnats ut ur registret ska förbli tillgängliga endast för innehavaren av växtförädlarrätten är det inte tillåtet att lämna uppgifterna vidare.

8 §. Förstöring av uppgifter om skyddade sorter. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 6 g § i gällande lag. I paragrafen föreskrivs om skyldigheten för innehavaren av växtförädlarrätten att inom ett år efter utgången av det kalenderår som uppgifterna om avgifter för egenproducerat utsäde gäller förstöra de uppgifter som lämnats ut ur landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Avsikten är att säkerställa att uppgifterna står till förfogande för innehavaren av växtförädlarrätten tillräckligt länge för att oklarheter och reklamationer ska kunna utredas. Avsikten är emellertid också att förhindra att uppgifterna förvaras efter det att de inte längre behövs.

9 §. Konsumtion av växtförädlarrätten. Den föreslagna paragrafen motsvarar delvis 6 e § i gällande lag. Växtförädlarrätten gäller endast utnyttjande av sorten för yrkesmässig produktion. Växtförädlarrätten konsumeras således efter det att innehavaren av sorten får ersättning för användning av förökningsmaterial. Växtförädlarrätten konsumeras inte

juridiskt sett om förökningsmaterialet används vidare för yrkesmässig produktion av förökningsmaterial. I praktiken innebär detta att produktion av utsäde eller annat förökningsmaterial av en sort som skyddas av växtförädlarrätt kräver tillstånd av sortinnehavaren, medan användning av sorten för exempelvis produktion av malt, till brödsäd eller som prydnadsväxt inte kräver separat tillstånd.

Växtförädlarrätten konsumeras inte heller om material av sorten exporteras till ett land som inte skyddar sorter av den arten och avsikten är att föröka sorten yrkesmässigt. Om materialet exporteras för något annat syfte, till exempel för förbrukning, konsumeras växtförädlarrätten.

3 kap. Villkor för beviljande av växtförädlarrätt

10 §. Villkor som gäller sökanden. I 3 § i gällande lag anges villkor som gäller förädlare. I den föreslagna paragrafen är villkoren generellt utformade. Enligt den föreslagna paragrafen kan växtförädlarrätt sökas av en fysisk eller juridisk person, eller av ett organ som enligt gällande lagstiftning ska jämföras med juridisk person. Organ som ska jämföras med juridisk person är bl.a. Försörjningsberedskapscentralen och forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi.

Växtförädlarrätt kan beviljas medborgare i länder som är medlemmar av UPOV—unionen eller dem som har ett registrerat verksamhetsställe inom territoriet för ett land som är medlem av UPOV—unionen. I WTO:s TRIPS—avtal utvidgas kravet på nationell behandling till att omfatta även medlemmar av WTO.

Enligt 2 mom. kan växtförädlarrätt förutom växtsortens förädlare också beviljas den till vilken växtförädlarrätten har övergått. Om någon annan än den som förädlat sorten ansöker om växtförädlarrätt, ska han eller hon styrka sin rätt till sorten.

11 §. Villkor som gäller sorter. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 4 och 5 § i gällande lag. Paragrafen har utformats tekniskt på nytt sätt. Enligt 1 mom. är villkoren för att bevilja växtförädlarrätt att sorten är ny, att den kan skiljas från andra

kända sorter, att växtbeståndet är enhetligt och kännetecknen beständiga.

Kravet på att växtsorten ska vara ny förutsätter att innehavaren inte har sålt förökningsmaterial av sorten eller att det inte med innehavarens samtycke har sålts eller på något annat sätt överlåtit i syfte att utnyttja förökningsmaterial av sorten i Finland under en längre tid än ett år innan ansökan lämnades in, eller utomlands under en längre tid än fyra år innan ansökan lämnades in, utom i fråga om träd och vin, för vilka gäller en längre tid än sex år innan ansökan lämnades in. Den föreslagna tidsgränsen överensstämmer med UPOV—konventionen.

Kravet på särskiljbarhet uppfylls om sorten tydligt skiljer sig från andra kända sorter vars existens är allmänt känd den dag ansökan lämnas in.

Sortens växtbestånd ska vara tillräckligt enhetligt beträffande de viktigaste kännetecknen. Varje individ ska ha vissa kännetecken som används vid beskrivningen av sorten.

Med beständigheten hos en växtsort avses att sortens kännetecken förblir oförändrade efter upprepad förökning eller, om det handlar om en särskild förökningscykel, vid slutet av varje sådan cykel. En enhetlig sort är i allmänhet beständig, eftersom det inom sorten inte förekommer alltför stor variation, vilket skulle kunna leda till att sortens egenskaper ändrades till följd av till exempel det selektionstryck som miljön utövar på sorten. Hos de flesta sorterna är kännetecknen de samma i alla generationer, men hos hybrid-sorter skiljer sig föräldralinjerna beträffande kännetecknen märkbart från den sista hybridgenerationen som marknadsförs och som också måste bibehålla de ursprungliga kännetecknen.

I artikel 92 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 föreskrivs om förbud mot dubbelt skydd. Sorter som skyddas av gemenskapens växtförädlarrätt kan inte skyddas av nationell växtförädlarrätt.

4 kap. Godkännande av växtförädlarrätt

12 §. Behörig myndighet. I lagen föreslås en ny paragraf om den behöriga myndighe-

ten. Enligt den föreslagna lagen ansvarar Evira för godkännande, registrering och offentliggörande av växtförädlarrätt samt för upprätthållande av registret över växtförädlarrätter. Växtförädlarrättsbyrån upphörde år 2007 och efter det har byråns arbete överförs till Evira. Beslut om godkännande och registrering av växtförädlarrätt fattas vid Evira, men beslutsfattandet ska fortsättningsvis vid behov basera sig på sakkunnigutlåtanden som Evira begärt. Syftet med förslaget är att bedömningen av och beslutsfattandet om sorterna ska vara tydligt åtskiljda och oberoende av varandra.

Enligt den föreslagna paragrafen ska växtförädlarrätten registreras. En person till vilken innehavaren av växtförädlarrätten har överfört sin rätt kan försäkra sig om eventuell överlåtelse genom att begära ett utdrag av anteckningarna i registret över växtförädlarrätter av Evira. Var och en har rätt att ta del av de offentliga uppgifterna i registret över växtförädlarrätter och rätt att få ett utdrag av de offentliga anteckningar som gjorts i registret.

13 §. Ansökan. Den föreslagna paragrafen motsvarar delvis 10 § i gällande lag. Paragrafen har kompletterats och preciserats genom att de uppgifter som krävs i ansökan fogats till 1 mom. Största delen av dessa uppgifter har tidigare ingått i den förordning av jord- och skogsbruksministeriet som gällt saken. Ansökan ska göras skriftligen till Evira på finska, svenska, eller engelska.

I 1 mom. anges de uppgifter som innehavaren av växtförädlarrätten ska uppge i sin ansökan. Utöver namn och kontaktuppgifter samt personbeteckning och företagsnummer för innehavaren av växtförädlarrätten behövs också ett eventuellt ombuds namn och kontaktuppgifter. Angående den som förädlat sorten ska namn och adress uppges.

Identifiering av en sort kräver att den har ett namn. I ansökan ska finnas ett förslag till sortnamn. Sortnamnet ska uppfylla villkoren i 24 § i lagförslaget. I ansökan ska lämnas uppgifter om växtsläkte och växtart, sortens ursprung och eventuell registrering av sorten i en annan stat. Om sökanden begär prioritet ska också uppgifter om var och när de tidigare ansökningarna har gjorts meddelas.

Försäljning och annan överlåtelse av sorten innan ansökan har lämnats in utgör enligt 11 § ett hinder för att bevilja växtförädlarrätt. När myndigheterna behandlar ansökan har de i praktiken ingen möjlighet att kontrollera att sorten inte har bjudits ut till försäljning eller marknadsförts innan ansökan lämnades in. Därför föreslås det att sökanden försäkras att sorten inte har bjudits ut till försäljning eller marknadsförts innan ansökan lämnades in.

En redogörelse av vilken framgår om sorten har godkänts i enlighet med gentekniklagen (377/1995) eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 ska ges in. I ansökan ska nämnas om det fråga om en genetiskt modifierad sort och tidpunkten när sorten godkänts för odling. För att genomföra provningen av sorten behövs dessutom uppgifter om huruvida sorten har godkänts för att användas i öppen odling, dvs. om den kan sås på försöksfältet tillsammans med andra sorter.

Enligt 2 mom. ska som ansökningsdatum antecknas den dag då ansökningshandlingarna har lämnats in till Evira och ansökningsavgiften har betalats. För att få ett ansökningsdatum krävs dock att sökanden i ansökan lämnar åtminstone vissa minimiuppgifter. De uppgifter som åtminstone krävs är sökandens namn och kontaktuppgifter, uppgifter om växtsläkte och växtart, sortnamn och förädlarens beteckning. Som ansökningsdatum antecknas enligt gällande lag den dag då ansökningshandlingarna har tillställts myndigheten och registreringsavgiften betalats.

Enligt 3 mom. ska Evira uppmana sökanden att avhjälpa bristerna i ansökan inom viss tid. Om sökanden inte avhjälper bristerna i ansökan inom den av Evira utsatta tiden, ska ansökan lämnas utan prövning. Bestämmelserna i 3 mom. motsvarar delvis 13 § 1 och 2 mom. i gällande lag.

Enligt 4 mom. kan en ansökan som lämnats utan prövning ännu tas på nytt till behandling, om sökanden inom en månad efter den av Evira utsatta tiden begär det. Sökanden ska dock i så fall avhjälpa bristerna i ansökan och dessutom betala en avgift för ny behandling. Bestämmelserna i 4 mom. motsvarar 13 § 3 mom. i gällande lag.

I 5 mom. föreskrivs om situationer då det föreslagna sortnamnet kan förväxlas med ett

varumärke, ett namn, en firma eller någon annan beteckning som gäller växtsortsmaterial eller liknande varor och som sökanden har ensamrätt till. Då ska ett registerutdrag av patent- och registerstyrelsen om att varumärket, namnet, firman eller någon annan beteckning har avförts ur registret i fråga fogas till ansökan. Om en sådan beteckning inte har registrerats ska en redogörelse av sökanden om att han eller hon har avstått eller är beredd att avstå från sin rätt att använda denna beteckning fogas till ansökan. Det föreslagna momentet motsvarar delvis 11 § 2 och 6 punkten i gällande lag.

Enligt 6 mom. kan närmare bestämmelser om de uppgifter som ansökan ska innehålla utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

14 §. Provisoriskt skydd. I lagen föreslås en ny bestämmelse om provisoriskt skydd. I denna paragraf bestäms om provisoriskt skydd i enlighet med UPOV—konventionen. Syftet med det provisoriska skyddet är att trygga bevakningen av förädlarens intressen. Det provisoriska skyddet gäller från och med ansökningsdatumet till dess att växtförädlarrätt har beviljats. Under denna tid har innehavaren av växtförädlarrätten rätt till en skälig ersättning av en sådan person som utnyttjat den växtsort som ska skyddas till förökning, bearbetning för förökningsändamål, marknadsföring, export eller import. Också lagring av växtsorten för vidareanvändning för förökningsändamål, marknadsföring, export eller import omfattas av det provisoriska skyddet. Ett provisoriskt skydd finns dock inte om växtförädlarrätt inte beviljas. Bestämmelser om intrång i det provisoriska skyddet finns separat i 39 § i detta förslag.

15 §. Prioritet. Bestämmelsen om prioritet i gällande lag kompletteras genom att 1, 3, 4 och 5 mom. fogas till paragrafen. I 1 mom. föreslås bestämmelser som gäller fastställandet av prioritet när två ansökningar om skydd av samma sort har lämnats in i Finland. Om ansökningarna har samma ansökningsdatum ska deras inbördes prioritet fastställas enligt tidpunkten för när de kommit in.

I 2 mom. föreslås att en innehavare av växtförädlarrätt som har lämnat in en ansökan om skydd inom ett territorium som hör till en avtalsslutande part ska ha rätt till prio-

ritet i 12 månader för sorten, om han eller hon lämnar in en ansökan om växtförädlarrätt för samma växtsort till myndigheten i varje annan avtalsslutande part. Perioden räknas från den första ansökans inlämningsdag. Begreppet avtalsslutande part avser här förutom stater som är anslutna till UPOV också de separata tullområden som är anslutna till WTO.

I 3 mom. föreslås att förutsättningarna för ansökan om prioritet fastställs. Förutsättningarna för beviljande av prioritet överensstämmer med UPOV—konventionen. För att få prioritet förutsätts det att prioritet uttryckligen krävs då ansökan görs. I fråga om växtförädlarrätt som söks i en annan stat ska det uppges i vilket land växtförädlarrätt för samma sort har sökts och när ansökan har gjorts. Enligt förslaget ska sökanden inom tre månader lämna Evira kopior av de tidigare ansökningarna, bestyrkta av den myndighet som tog emot de tidigare ansökningarna. Dessutom ska växtprov och andra bevis lämnas som visar att de båda ansökningarna gäller samma växtsort.

Enligt 4 mom. ska sökanden efter att prioritetstiden gått ut ges tid att inom två år lämna Evira de uppgifter, handlingar och material som behövs vid behandlingen av ansökan. Om den första ansökan har avslagits eller återkallats, ska sökanden därefter ges tillräckligt med tid att lämna Evira de uppgifter, handlingar och material som behövs vid behandlingen av ansökan. Den föreslagna tidsfristen för att lämna in uppgifter, handlingar och material motsvarar tidsfristen i UPOV—konventionen. Enligt gällande lag ska sökanden tillhandahålla registermyndigheten växtmaterial och övriga behövliga uppgifter inom fyra år efter utgången av prioritetstiden.

Enligt 5 mom. kan närmare bestämmelser om hur en begäran om prioritet ska läggas fram utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §. Offentliggörande av ansökan. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar huvudsakligen 17 § i gällande lag. När ansökningshandlingarna innehåller alla de uppgifter som förutsätts i 13 §, offentliggör Evira följande uppgifter som identifierar ansökan: ansökans diarienummer och datum, sökandens, ombudets och förädlarens namn, växtsläkte och

växtart, förädlarens beteckning, föreslaget sortnamn samt stat där prioritet söks på basis av en tidigare ansökan, den tidigare ansökans datum och diarienummer. Därefter ges allmänheten tillfälle att framställa invändningar mot ansökan.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om tidsfristen för att göra skriftliga invändningar mot ansökan. I gällande lag anges ingen tidsfrist för att framställa invändningar. Som tidsfrist för att framställa invändningar föreslås tre månader efter att ansökan offentliggjorts. Tidsfristen på tre månader motsvarar också den tid inom vilken invändningar mot offentliggörandet av gemenskapens växtförädlarrätt ska göras.

Enligt 3 mom. kan närmare bestämmelser om offentliggörande av ansökan och om de uppgifter som offentliggörs utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

17 §. Påstående om bättre rätt. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 15 § i gällande lag. I paragrafen föreskrivs om förfarandena när någon påstår sig ha bättre rätt till en sort än sökanden. Ett påstående kan framföras av den som anser sig vara den som förädlat sorten och som anser att sökanden har förvärvat sorten i ond tro. Ett påstående om bättre rätt till en sort kan till exempel grunda sig på en tvist mellan förädlaren och förädlingsanläggningen om vem av dem enligt avtalet har rätt att få växtförädlarrätt.

Evira kan avgöra tvisten endast i klara fall. I övriga fall ska Evira uppmana den som framför påståendet att väcka talan vid domstol.

Enligt 2 mom. ska Evira avbryta behandlingen av ansökan till dess att domstolen beslutat vem som har rätt till sorten.

18 §. Överföring av ansökan. Den föreslagna paragrafen motsvarar 16 § i gällande lag. I paragrafen föreskrivs om överföring av ansökan på den som har bättre rätt till en sort än sökanden. Vid behandlingen av ansökan ska ett yrkande på överföring beaktas och därför får ansökan inte lämnas utan prövning, bifallas, avslås eller återtas förrän yrkandet på överföring har avgjorts.

Om sökanden vinner tvisten om bättre rätt behöver han eller hon inte lämna in en ny ansökan. Ett yrkande om överföring kan fram-

ställas när som helst under behandlingen av ansökan. Samtidigt ska den som får ansökan överförd på sig betala ny ansökningsavgift till Evira.

19 §. Undersökning av sort. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 18 § i gällande lag. De bestämmelser som gäller prioritet föreslås bli flyttade till paragrafen om prioritet. Växtförädlarrätt kan fås först efter att det genom undersökning av sortens växtmaterial utretts om sorten uppfyller kraven på särskiljbarhet, enhetlighet och beständighet. Evira ordnar att sorten undersöks. Sorterna undersöks enligt internationella bedömningsgrunder beroende på den växtsort som ska testas antingen enligt CPVO:s eller UPOV:s provningsriktlinjer. Undersökning av sorten hör inte i detta fall till förvaltningsuppgifterna, utan det är sökanden som är uppdragsgivare och också den som betalar för undersökningen.

Evira kan utföra sorttestning eller utföra andra behövliga prov. Evira kan också låta utföra sorttestningen eller de andra behövliga proven. Enligt 6 § i lagen om Livsmedelssäkerhetsverket (25/2006) kan Evira ingå avtal om uppgifter som anknyter till verksamheten och om undersökningar som gäller ansvarsområdet samt om samarbete för genomförandet av forskningsprogram. Av särskilda skäl, till exempel om sorten har undersökts redan tidigare, kan Evira utföra undersökningen endast delvis eller helt låta bli att utföra den.

Enligt 2 mom. ska sökanden tillhandahålla Evira eller den av Evira förordnade myndigheten eller inrättningen behövligt material av sorten och övriga behövliga upplysningar.

20 §. Beslut om växtförädlarrätt. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 19 och 20 § i gällande lag. Ansökan behandlas när sorten har undersökts och den tid som reserverats för framställande av invändningar har gått ut. Evira ska när beslut fattas beakta eventuella faktorer som utgör hinder för beviljande växtförädlarrätt, såsom yrkande om bättre rätt till en sort eller yrkande om överföring av en ansökan. Om inga invändningar har framförts mot ansökan och Evira inte ser någon orsak till varför ansökan inte kan godkännas, fattar Evira beslut om att godkänna växtförädlarrätten. Beslut och återtaganden som gäller ansökan offentliggörs. Beslut om

godkända ansökningar ska antecknas i det register över växtförädlarrätter som avses i 22 §.

21 §. Giltighet. Den föreslagna paragrafen har jämfört med gällande lag ändrats genom att giltighetstiden för växtförädlarrätten för alla arter har förlängts till 30 år. Syftet med förslaget är att förenhetliga giltighetstiden. Propositionen ger möjlighet att skydda rätten fem år längre än för närvarande, utom i fråga om potatis, träd och vin för vilka giltighetstiden redan enligt den gällande lagen är 30 år. Rättsinnehavarna kan dock avstå från sin rätt redan tidigare, vilket är fallet även för närvarande. Växtförädlarrätten gäller från den dag då Evira har fattat beslut om godkännande. Enligt paragrafen kan växtförädlarrätten hållas i kraft genom att varje kalenderår före utgången av januari betala årsavgiften. Bestämmelser om avgifterna för växtförädlarrätt finns i 47 § i detta förslag. Giltighetstiden räknas från ingången av följande år och enligt propositionen är den 30 år. Enligt UPOV—konventionen är giltighetstiden minst 20 år räknat från den dag då växtförädlarrätten beviljades, men i fråga om träd och vin dock minst 25 år räknat från den dag då växtförädlarrätten beviljades.

22 §. Registret över växtförädlarrätter. I fråga om de uppgifter som ska antecknas i registret över växtförädlarrätter har ändringar gjorts så att de motsvarar kraven i grundlagen. Bestämmelser om de uppgifter som ska antecknas i registret har tidigare ingått i jord- och skogsbruksministeriets förordning 907/1992. Enligt propositionen ska registret vara ett system för lagring av uppgifter, i vilket beviljade växtförädlarrätter ska införas.

I 1 mom. föreslås närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska antecknas i Eviras register över godkända växtförädlarrätter.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om sådana fall då frågan om införande av anteckning i registret inte omedelbart kan avgöras. Då ska det antecknas i registret att innehavaren av växtförädlarrätten eller ombudet har begärt anteckning i registret.

Enligt 3 mom. ska registret i enlighet med 1 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008), nedan informationssystemlagen, höra till landsbygdsnäringsförvaltningens informa-

tionssystem. Informationssystemlagen är en allmän lag som styr behandlingen och förvaltningen av informationen inom jord- och skogsbruksministeriet ansvarsområdet. Enligt den föreslagna lagen ska således informationssystemlagen tillämpas på registrets användningsändamål och på behandlingen och förvaltningen av registrets uppgifter. I regeringens proposition som gäller informationssystemlagen (RP 161/2007, s. 15—16) konstateras det att det emellertid är ändamålsenligast att exakt skriva in olika registers data-innehåll i de speciallagar där det finns bestämmelser om de uppgifter som ska föras in i registret i fråga. I informationssystemlagen anges däremot vilka förpliktelser som myndigheter och andra instanser som har rätt att använda uppgifterna har vid användningen av dessa uppgifter, samt föreskrivs även om myndigheternas rättigheter när det gäller användningen av uppgifterna. Registret ska föras av Evira.

Enligt 4 mom. kan närmare bestämmelser om uppgifter som ska antecknas i registret utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

23 §. Avförande ur register. Det föreslås att det jämfört med gällande lag fogas en ny bestämmelse som gäller avförande ur register. Det föreslagna 1 mom. motsvarar 25 § 2 mom. i gällande lag. Om det bevisas att en i registret antecknad licens, panträtt eller tvångslicens har upphört att gälla, ska anteckningen avföras.

I 2 mom. föreskrivs om att personuppgifterna för en fysisk person avförs ur registret inom tio år räknat från det att växtförädlarrätten har avförts ur registret. På avförande av uppgifter ur registret tillämpas personuppgiftslagen. Enligt de allmänna bestämmelserna i personuppgiftslagen ska uppgifter som inte behövs för registrets användningsändamål avföras ur registret. Den föreslagna bestämmelsen innebär att enbart personuppgifter avförs ur registret, däremot är det möjligt att spara uppgifter om den skyddade sorten också en längre tid i sådan form att personen i fråga inte längre kan identifieras.

I 3 mom. föreslås en hänvisning enligt vilken bestämmelserna i arkivlagen (831/1994) eller bestämmelser som utfärdats med stöd av

den gäller vid arkivering av uppgifter som avförts ur registret.

5 kap. Sortnamn

24 §. Val och användning av sortnamn. Den föreslagna paragrafen motsvarar till sitt innehåll delvis 11 och 22 § i gällande lag. I 11 § i gällande lag finns närmare bestämmelser om grunderna för godkännande av sortnamn. Enligt lagförslaget kan närmare bestämmelser om sortnamnet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt UPOV—konventionen ska sorten betecknas med ett namn som ska vara dess generiska namn. De avtalsslutande parterna ska se till att inga rättigheter i fråga om det namn som har registrerats som sortnamn hindrar den fria användningen av detta namn i förening med sorten, och detta även efter det att förädlarrätten har upphört att gälla. Namnet får således inte godkännas om det kan förväxlas med ett varumärke, ett namn, en firma eller någon annan beteckning för vilken någon annan än sökanden har skydd.

Enligt UPOV—konventionen är syftet med benämningen att göra det möjligt att identifiera sorten. I praktiken kan sortnamnet inte bestå av enbart siffror, utom i fall där detta är allmänt tillämplig praxis för att beteckna sorter inom en viss art. Sortnamnet får inte vara vilseledande. Namnet får således inte ge intryck av att sorten har vissa bestämda egenskaper som den i verkligheten inte har. Namnet får inte ge ett falskt intryck av sortens värde eller identitet. Namnet ska skilja sig från varje namn som i någon av de avtalsslutande parternas territorium betecknar en redan befintlig sort av samma eller en närbesläktad växtart.

Sökanden ska lämna in förslaget på sortnamn till Evira. Om det visar sig att namnförslaget inte uppfyller de krav som ställs på sortnamnet, ska Evira uppmana sökanden att inom viss tid föreslå ett nytt namn. Evira registrerar namnet och beviljar samtidigt växtförädlarrätt.

Evira ska underrätta myndigheterna i de avtalsslutande parterna i UPOV om förslaget

till sortnamn och om registrering och upphävande av namnet.

Bestämmelserna i 2 mom. motsvarar 11 § 2 mom. 5 punkten i gällande lag. Avsikten är att förhindra att sortnamnet används, om det kan förväxlas med ett varumärke, ett namn, en firma eller någon annan beteckning för vilken någon annan än sökanden redan har skydd.

Det föreslagna 3 mom. motsvarar 22 § 1 mom. i gällande lag. I bestämmelsen föreslås att det godkända namnet för en sort ska användas när förökningsmaterial av den skyddade växtsorten saluförs. Namnet ska användas också efter det att giltighetstiden för växtförädlarrätten har gått ut eller rätten annars upphört att gälla. Återanvändning av ett godkänt sortnamn kan orsaka problem och därför bör ett godkänt sortnamn helst inte användas ens för sorter av en närbesläktad art, också om den skyddade sorten inte längre existerar.

Närmare bestämmelser om valet av sortnamn och användningen av sortnamnet kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

25 §. Upphävande av sortnamn och ny benämning för en sort. Den föreslagna paragrafen motsvarar 22 a § i gällande lag. Sortnamnet måste senare ändras, om det sortnamn som godkänts inte uppfyller kraven i denna lag. Förändrade omständigheterna kan också vara en anledning till att namnet inte längre kan godkännas. Evira ska då upphäva sortnamnet och uppmana innehavaren att föreslå ett nytt namn.

Enligt 2 mom. ska Evira underrätta innehavaren om kravet på att upphäva sortnamnet och uppmana innehavaren att lämna in ett nytt förslag på namn inom 30 dagar efter det att innehavaren har fått del av yrkandet. Enligt 3 mom. ska förslaget till nytt namn prövas av Evira. I praktiken ska Evira be de andra avtalsslutande parternas myndigheter att framföra eventuella hinder för användning av namnet.

Enligt 4 mom. kan närmare bestämmelser om upphävande och ändring av sortnamn utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 kap. **Upphörande, ogiltigförklarande och förverkande av växtförädlarrätt**

26 §. Växtförädlarrättens upphörande. Bestämmelserna i den föreslagna paragrafen ingår i 26 § i gällande lag. Innehavaren av växtförädlarrätten kan avstå från sin rätt till sorten genom att skriftligen meddela Evira om det. Om flera personer har antecknats som sortägare i registret, kan de endast alla gemensamt göra en anmälan om avstående. Evira ska genom beslut konstatera att växtförädlarrätten har upphört.

Om årsavgiften inte betalas inom föreskriven tid i enlighet med 21 §, ska Evira uppmana kunden att betala avgiften inom en av Evira utsatt tid. Om kunden trots betalningsuppmaning inte betalar årsavgiften, ska Evira genom beslut konstatera att växtförädlarrätten har upphört och i registret antecknas att rätten har upphört.

Enligt 3 mom. får växtförädlarrätten inte upphävas om panträtt i växtförädlarrätten har antecknats i registret eller om växtförädlarrätten är utmätt eller om en tvist om överföring av rätten pågår. Avsikten med förslaget är att hindra att växtförädlarrätten upphävs t.ex. i sådana fall då rätten i själva verket tillhör någon annan.

27 §. Ogiltigförklarande. Bestämmelserna i den föreslagna paragrafen ingår i 27 § i gällande lag. Paragrafen har preciserats så att den motsvarar UPOV—konventionen. Enligt gällande lag ska domstolen förklara växtförädlarrätten ogiltig, om villkoren för godkännande av sorten inte uppfylls på ansökningsdagen eller, om prioritet har beviljats för sorten, den dag prioritet har getts. I propositionen har denna punkt ändrats så att den överensstämmer med UPOV—konventionen, varvid villkoren för godkännande bör uppfyllas vid tidpunkten för godkännandet. Växtförädlarrätten ska således ogiltigförklaras, om det senare konstateras att de villkor för godkännande som gäller sortens särskiljbarhet och nyhet inte har uppfyllts vid tidpunkten för godkännandet. Rätten ska ogiltigförklaras också då det konstateras att villkoren som gäller sortens enhetlighet och beständighet inte har uppfyllts vid tidpunkten för godkännandet och godkännandet av växtförädlarrätten till väsentliga delar har baserat sig på uppgifter och handlingar som sökanden lämnat. Ogiltigförklarande innebär att sorten, på grund av att villkoren för godkännande inte uppfyllts, aldrig borde ha godkänts.

I enlighet med UPOV—konventionen kan rätten också ogiltigförklaras om någon annan har bättre rätt till sorten, såvida inte rätten överförs på den som växtförädlarrätten tillhör.

Enligt gällande lag ska växtförädlarrätten ogiltigförklaras, om Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt har beviljats för växtsorten. I artikel 92 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 föreskrivs om förbud mot dubbelt skydd. Sorter som skyddas av gemenskapens växtförädlarrätt kan inte skyddas av nationell växtförädlarrätt och inte med patent. Om gemenskapens skydd har beviljats för sorten, upphör det nationella skyddet automatiskt att gälla efter det att gemenskapens skydd börjar gälla, och det nationella skyddet behöver inte ogiltigförklaras genom domstolsbeslut.

Domstolen ska begära utlåtande av Evira i ärenden som gäller ogiltigförklarande.

28 §. Förverkande. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 28 § i gällande lag. Innehållet i den föreslagna paragrafen har ändrats så att det överensstämmer med UPOV—konventionens bestämmelser om villkoren för förverkande av växtförädlarrätten. Växtförädlarrätten kan förklaras förverkad, om villkoren som gäller enhetlighet och beständighet inte längre uppfylls. Rätten kan också förklaras förverkad om innehavaren inte tillhandahåller Evira de uppgifter och handlingar som behövs för att Evira ska kunna utreda om sorten bibehålls på behörigt sätt. Efter det att sortnamnet har upphävts ska innehavaren föreslå ett nytt sortnamn. Om innehavaren inte föreslår ett nytt namn, ska Evira förklara växtförädlarrätten förverkad.

29 §. Registrering av att växtförädlarrätten upphört. I lagen föreslås en ny paragraf enligt vilken det i registret ska antecknas om växtförädlarrätten har upphört. Evira ska i registret anteckna om växtförädlarrätten har upphört i enlighet med 26 §, förklarats ogiltig genom ett domstolsbeslut i enlighet med 27 §, förklarats förverkad i enlighet med 28 § eller om giltighetstiden har gått ut. Giltig-

hetstiden för växtförädlarrätt går ut 30 år efter ingången av det år som följer på det år då beslutet om godkännande fattades, så efter det ska Evira registrera att växtförädlarrätten har upphört.

7 kap.   **Licens, tvångslicens och ömsesidig tvångslicens**

30 §. Licens. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 23 § i gällande lag. Det föreslås att yrkesmässighet som ett villkor för att få licens fogas till 1 mom. I övrigt motsvarar bestämmelsen gällande bestämmelse. Beviljandet av licens spelar en viktig roll när det gäller att ekonomiskt utnyttja en skyddad sort. Den som fått licens ska inte kunna överlåta den vidare, om inte det särskilt avtalats om detta. Av denna anledning föreslås det i 1 mom. att om innehavaren av en växtförädlarrätt har gett någon annan tillstånd att yrkesmässigt utnyttja en skyddad sort, får denne överlåta sin rätt vidare endast om detta har avtalats. Inte heller överlåtelse av en rätt som begränsats i licensen tillåts utan samtycke av innehavaren av växtförädlarrätten. Bestämmelsen hindrar dock inte den som får licens från att utnyttja sorten och låta odla den för egen räkning.

Bestämmelserna i 2 mom. motsvarar 23 § 2 mom. i den nuvarande lagen och enligt den får licensen överlåtas i samband med att företaget överlåts, utan att samtycke av innehavaren av växtförädlarrätten behöver begäras för det.

Innehavaren av växtförädlarrätt får avstå från sin ensamrätt fritt. Att avstå från rätten kan dock få betydande rättsliga följder för licensinnehavaren. Av denna anledning föreslås det att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen enligt vilket Evira ska underrätta innehavaren av licensen om att innehavaren av växtförädlarrätten avstår från sin växtförädlarrätt och reservera en skälig tid för innehavaren av licensen att bevaka sina rättigheter. Evira får inte fatta beslut om växtförädlarrättens upphörande innan innehavaren av licensen har getts tillfälle att bevaka sina rättigheter att utnyttja växtsorten.

31 §. Tvångslicens. Den föreslagna paragrafen motsvarar 24 § i gällande lag. Syftet

med bestämmelserna om tvångslicens som ingår i 1 mom. är att kunna trygga samhällets intressen när innehavaren av växtförädlarrätten inte själv och inte med de licenser som innehavaren beviljat släpper ut den sort som växtförädlarrätten gäller i tillräcklig mängd och på villkor som är skäliga med hänsyn till det allmänna intresset. Sådana oskäliga villkor kan till exempel gälla leveransvillkoren för förökningsmaterial eller villkoren för beviljande av licens.

I 2 mom. ingår en bestämmelse om de villkor som ställs på dem som kan beviljas tvångslicens. En tvångslicens hindrar inte innehavaren av växtförädlarrätten att själv utnyttja sin rätt eller att bevilja licens för sorten.

I 3 mom. föreslås ingå bestämmelser om beviljande av tvångslicens, upphävande av den liksom också fastställande av eventuella nya villkor för tvångslicensen. Enligt bestämmelsen beviljas tvångslicensen av en domstol, som också bestämmer i vilken omfattning en registrerad sort får utnyttjas samt fastställer vederlaget och de övriga villkoren i tvångslicensen. Domstolen kan på yrkande av innehavaren av växtförädlarrätten upphäva tvångslicensen eller fastställa nya villkor, om väsentligt förändrade förhållanden förutsätter det.

32 §. Ömsesidig tvångslicens. Den föreslagna paragrafen motsvarar 24 a § i gällande lag. I paragrafen föreskrivs om ömsesidig tvångslicens att utnyttja av varandra beroende uppfinning som skyddats med patent och växtsort som skyddats med växtförädlarrätt. I 1 mom. föreskrivs om beviljande av tvångslicens att utnyttja en växtsort som skyddas med växtförädlarrätt, när innehavaren av ett patent på en bioteknisk uppfinning inte kan utnyttja patentet utan att göra intrång i en tidigare meddelad växtförädlarrätt som gäller sorten. Om den som ansöker om tillstånd inte lyckas få tillstånd genom avtal, kan domstolen i sista hand bevilja tvångslicens och också fastställa storleken på ersättningen för tvångslicensen. Om patenthavaren beviljas en sådan tvångslicens, har innehavaren av växtförädlarrätten på skäliga villkor rätt till en ömsesidig licens att använda uppfinningen som skyddats med patent. Arrangemanget

med tvångslicens baserar sig således på ömsesidighet.

I 2 mom. bestäms om villkoren för beviljande av tvångslicens. Beviljandet av tvångslicens bör grunda sig på prövning från fall till fall. Bedömningsgrunderna enligt vilka licens beviljas bör vara lika för såväl den uppfinning som skyddats med patent som för den växtsort som skyddats med växtförädlarrätt. I 3 mom. föreslås en hänvisning till motsvarande bestämmelse i patentlagen om växtförädlarens rätt att få ömsesidig tvångslicens att använda en uppfinning som skyddats med patent.

8 kap. Privaträttsligt skydd

33 §. Förhindrande av intrång. Den föreslagna paragrafen motsvarar 29 § i gällande lag. I paragrafen föreskrivs om domstolens möjlighet att meddela förbud för svaranden att fortsätta med ett intrång. Motsvarande bestämmelse finns också i andra lagar som gäller industriella rättigheter. Det är också möjligt att meddela förbud i ett sådant fall där den som gjort intrång har handlat i god tro eller dennes oaktsamhet endast är ringa, varvid straff inte kan dömas ut med stöd av 41 § i den föreslagna lagen.

34 §. Föreläggande om avbrytande för en mellanhand. Den föreslagna paragrafen motsvarar 29 a § i gällande lag och den baserar sig på direktiv 2004/48/EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter.

Domstolen kan ge ett föreläggande om avbrytande för en mellanhand vars tjänster används för intrång i en växtförädlarrätt. I Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället har mellanhanden definierats som mellanhänder som är verksamma i datanät, dvs. teleoperatörer. Det föreslås att möjligheten att ansöka om ett förbud gällande mellanhänder (föreläggande om avbrytande) för att avbryta ett rättsintrång ska föreskrivas så att det gäller mellanhänder som är verksamma i datanät i överensstämmelse med bestämmelserna i 60 c § i upphovsrättslagen. I alla lagar som gäller industriella rättigheter motsvarar bestämmelserna

om föreläggande om avbrytande till sitt innehåll varandra. I paragrafen specificeras inte det tekniska sätt på vilket föreläggandet om avbrytande ska verkställas, utan det blir en sak som operatören får avgöra. I sig är det redan enligt den rätt som gäller i Finland möjligt att inrikta åtgärder också mot mellanhänder av andra typer (se HD:2002:119). De bestämmelser som föreslås kompletterar bestämmelserna i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster. Den som har yrkat på ett föreläggande om avbrytande ska ersätta mellanhänder liksom också teleanslutningsinnehavare, vars anslutning har använts när det påstådda intrånget har gjorts, för den skada och de kostnader som verkställandet av förordnandet orsakar, om talan om förbud som väckts mot intrångsgöraren förkastas eller föreläggandet om avbrytande förfaller av den anledningen att talan inte väcks inom utsatt tid. Ersättningen och kostnaderna i en sådan situation där talan godkänns kvarstår inom ramen för allmänna ansvarsgrunder.

35 §. Fastställelsetalan. Den föreslagna paragrafen motsvarar 30 § i gällande lag. I praktiken kan det finnas behov av att väcka fastställelsetalan för att klarlägga om den beviljade växtförädlarrätten ger skydd mot någon viss verksamhet eller om det med anledning av den beviljade växtförädlarrätten finns hinder för att bedriva någon viss verksamhet, såvida frågan är oklar och detta vållar den som väckt fastställelsetalan olägenhet.

36 §. Gottgörelse och skadestånd. Den föreslagna paragrafen motsvarar 31 § i gällande lag. Paragrafen innehåller bestämmelser om betalning av gottgörelse och skadestånd i fall som gäller intrång i växtförädlarrätten samt överträdelse vid användningen av sortnamnet.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i växtförädlarrätten eller bryter mot bestämmelsen i 24 § 3 mom. om användning av sortnamn är skyldig att betala skälig gottgörelse för utnyttjande av sorten och ersätta den skada som kränkningen medför. Vid bedömning av graden av oaktsamhet vid överträdelser av växtförädlarrätten bör hänsyn tas till att antalet företag som producerar förökningmaterial av växter eller bedriver handel

med dem är ganska litet. Urvalet av sorter på markanden är ganska litet och informationen om skyddade sorter är lätt tillgänglig. Man kan alltså utgå från att företagen i allmänhet vet vilka av de sorter som hör till deras verksamhetsområde som är skyddade. Gottgörelsen ska betalas fastän den som blivit kränkt inte visar att denne har lidit förlust med anledning av gärningen. Gottgörelsen är därmed inte beroende av de ekonomiska förluster som obehörig användning har kunnat förorsaka. Utöver gottgörelse ska också ersättning för all skada betalas, om intrånget i växtförädlarrätten skett uppsåtligen eller av oaktsamhet. Ersättning ska betalas för alla kostnader och förluster som kan påvisas, t.ex. som grundar sig på verifikat och orsakas av gärningen. Dessutom ska annan ekonomisk skada som gärningen orsakat, dvs. ren förmögenhetsskada, ersättas till fullt belopp. Vid rättsintrång torde den mest typiska ekonomiska skadan vara utebliven vinst. I enlighet med de allmänna principerna för skadeståndsrätten ska rättsinnehavaren i regel bevisa hur stor skadan är. Huvudregeln är full ersättningsskyldighet.

I 2 mom. föreslås att det föreskrivs att om intrånget i växtförädlarrätten inte skett uppsåtligen och inte beror på oaktsamhet, är den som gjort intrång skyldig att betala skälig gottgörelse för utnyttjandet av sorten.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om preskription och upphörande av rätten att få gottgörelse och av skadeståndsrätten. I likhet med andra lagar som gäller industriella rättigheter kan gottgörelse och skadestånd yrkas endast för de fem senast åren innan talan väcktes. Preskriptionstiden är lika lång också i alla andra lagar som gäller industriella rättigheter.

Enligt 4 mom. föreligger det ingen gottgörelse- eller skadeståndsskyldighet om växtförädlarrätten har förklarats ogiltig genom en dom som vunnit laga kraft. En rätt som förklarats ogiltig behandlas som om någon sådan rätt aldrig ens hade funnits.

I 5 mom. föreslås dessutom bestämmelser om att vad som bestäms i skadeståndslagen (412/1974) i tillämpliga delar gäller vid tillämpning av denna lag.

37 §. Odlarens ersättningsskyldighet. Den föreslagna paragrafen motsvarar 31 a § i gäl-

lande lag. I paragrafen föreskrivs om odlarens ersättningsskyldighet i de fall där odlaren försummar skyldigheten att betala ersättning till innehavaren av växtförädlarrätten för användningen av förökningsmaterial av en skyddad sort. Det föreslås att storleken på ersättningen för försummelsen ska räknas i enlighet med samma princip som gäller för sorter för vilka gemenskapens skydd beviljats. Därmed bestäms ersättningens storlek i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 1768/95 om införande av genomförandebestämmelser för det undantag i jordbruket som föreskrivs i artikel 14.3 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt.

38 §. Återlämnande av en växtsorts växtmaterial. Den föreslagna paragrafen motsvarar 32 § i gällande lag. I paragrafen föreskrivs om att en växtsorts växtmaterial ska överlämnas till den vars rätt kränkts mot lösen. Växtmaterialet ska överlämnas om domstolen anser det skäligt.

Rättsintrång sker t.ex. då material av en skyddad sort förs in i landet utan sortägarens tillstånd och sortägaren kan påvisa att det införda växtmaterialet är avsett att användas som förökningsmaterial. I 2 mom. föreskrivs om möjligheten att ta i beslag växtmaterial, om den vars rätt har kränkts har krävt att växtmaterialet av sorten ska återlämnas i enlighet med utskökningsbalken.

39 §. Intrång i det provisoriska skyddet. Den föreslagna paragrafen motsvarar 33 § i gällande lag. I paragrafen föreslås bestämmelser om hur anhängiggörandet av ansökan om växtförädlarrätt inverkar på intrång i växtförädlarrätten. För den nya sortägaren kan det vara av avgörande ekonomisk betydelse att vara den enda som släpper ut den nya sorten på marknaden. Förökningsodling av sorten och marknadsföring utan sortägarens tillstånd under den tid ansökan är anhängig kan förorsaka sortägaren stor skada. Därför är det motiverat att skydda förädlaren eller dennes rättsinnehavare redan innan beslut om godkännande av växtförädlarrätt fattats. I 1 mom. föreslås att om någon annan än sökanden, sedan en ansökan har gjorts, yrkesmässigt utnyttjar en sort för vilken växtförädlarrätt har sökts, ska bestämmelserna om intrång i växtförädlarrätt tillämpas på

motsvarande sätt, om växtförädlarrätten senare beviljas. Straffpåföljd bör komma i fråga endast vid rättsintrång som skett efter att förädlarrätt beviljats. För en skada som uppstått före offentliggörandet av ansökan bör endast skälig gottgörelse enligt 36 § 2 mom. betalas. För att skydda innehavaren av växtförädlarrätten mot eventuella rättsförluster föreslås en bestämmelse enligt vilken 36 § 3 mom. inte tillämpas om skadeståndstalan väcks inom ett år efter att växtförädlarrätten har godkänts. Motsvarande bestämmelser om anhängiggörandet av skadeståndstalan som gäller rättsintrång som skett under den tid som det provisoriska skyddet gällt finns i patentlagen och i mönsterrättslagen.

40 §. Offentliggörande av dom. Den föreslagna paragrafen motsvarar 33 a § i gällande lag. I 1 mom. föreslås bestämmelser om att på yrkande av käranden och på bekostnad av svaranden offentliggöra dom i tvistemål som gäller intrång i växtförädlarrätten. Domstolen bör i enlighet med proportionalitetsprincipen beakta den allmänna betydelsen av offentliggörandet, intrångets art och omfattning, de kostnader som offentliggörandet medför och andra motsvarande omständigheter.

Enligt 2 mom. fastställer domstolen ett maximibelopp för de skäliga kostnader för offentliggörande som svaranden ska ersätta. Åtgärderna för offentliggörandet ska vidtas inom en av domstolen utsatt tid räknat från den tidpunkt då den lagakraftvunna domen gavs, vid äventyr att käranden annars går miste om sin rätt till ersättning.

9 kap. Straffbestämmelser

41 §. Intrång i växtförädlarrätten. Den föreslagna paragrafen motsvarar 34 § 1 mom. i gällande lag och i den föreslås ingå en straffbestämmelse som gäller uppsåtlig kränkning av den ensamrätt om vilken föreskrivs i 4 §. Förseelsebenämningen är fortfarande intrång i växtförädlarrätten och straffpåföljden är i enlighet med gällande lag böter. Bestämmelser om de mest allvarliga intrången i växtförädlarrätten finns i bestämmelserna om brott mot industriell rättighet i 49 kap. 2 § i strafflagen. I straffbestämmelserna i lagen om växtförädlarrätt finns en fras som innebär

att dessa ska tillämpas sekundärt i förhållande till bestämmelserna om brott mot industriell rättighet.

42 §. Förseelse mot bestämmelserna om växtförädlarrätten. Den föreslagna paragrafen motsvarar till sitt sakinnehåll 34 a och 35 § i gällande lag. Straffbestämmelserna med påföljden böter som ingått i två olika paragrafer i gällande lag har sammanförts i denna paragraf. Det föreslås att benämningarna på förseelserna förenhetligas till förseelse mot bestämmelserna om växtförädlarrätt. I 34 a § i gällande lag är förseelsebenämningen "underlåtenhet att iaktta skyldigheten att lämna uppgifter om odling av sorten" och i 35 § "missbruk av växtsortsnamn". Som förutsättning för straffbarhet föreslås uppsåtlighet eller grov oaktsamhet. I gällande lag förutsätts uppsåtlighet eller oaktsamhet, dock så att straff inte döms ut för missbruk av växtsortsnamn om förseelsen är ringa.

43 §. Missbruk av uppgifter om odling av en skyddad sort. Den föreslagna paragrafen motsvarar 34 b § i gällande lag. I paragrafen föreslås att utlämnande och användning av uppgifter som avses i 7 § i lagförslaget i strid med det användningsändamål som avses i 2 mom. i samma paragraf ska vara straffbart. Som förutsättning för straffbarhet föreslås uppsåtlighet eller grov oaktsamhet. I den gällande lagen är förutsättningen uppsåtlighet eller oaktsamhet. Som påföljd vid förseelse föreslås bötesstraff, liksom i gällande lag. Avsikten med bestämmelsen är att garantera att en sortägare inte lämnar ut eller använder uppgifter om en odlare som sortägaren erhållit med stöd av 7 § på ett sätt som äventyrar odlarens integritet eller affärs- eller yrkeshemlighet.

44 §. Åtalsrätt. I paragrafen regleras åtalsrätt vid intrång i och kränkning av växtförädlarrätten. I 34 § 2 mom. i den gällande lagen föreskrivs bara att kränkning av växtförädlarrätt är ett målsägandebrott. Eftersom det föreslås att det föreskrivs om de mest allvarliga intrången i växtförädlarrätten i bestämmelsen om brott mot industriell rättighet i 49 kap. 2 § i strafflagen och det föreskrivs om den åtalsrätt som gäller bestämmelsen i 49 kap. 6 § i strafflagen föreslås det att 44 § i lagen om växtförädlarrätt endast ska gälla åtalsrätt för gärningar som är straffbara enligt 41, 42

och 43 § i lagen. Dessa gärningar är målsägandebrott.

10 kap. Särskilda bestämmelser

45 §. Ändringssökande. Enligt 7 § i förvaltningsprocesslagen kan över beslut av en myndighet som är underställd statsrådet bevärföras hos förvaltningsdomstolen. I 1 mom. föreslås att ändring i ett beslut av Evira som har fattats med stöd av den föreslagna lagen får sökas på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

46 §. Forum. Den föreslagna paragrafen motsvarar 38 § i gällande lag. I paragrafen föreskrivs om behörig domstol för växtförädlarrättsärenden, vilken är Helsingfors tingsrätt.

47 §. Begäran om utlåtande. Enligt 27 § i den föreslagna propositionen ska domstolen begära utlåtanden i ärenden som gäller ogiltigförklarande. Också i andra ärenden som gäller växtförädlarrätt kan domstolen vid behov begära utlåtande av Evira.

48 §. Avgifter. För Livsmedelssäkerhetsverkets prestationer enligt den föreslagna lagen tas avgifter ut till staten enligt de grunder som anges i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). I 8 § 2 mom. i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om grunderna för myndighetsavgifter. Behandling av ansökan om växtförädlarrätt, anteckning om beviljad rätt i registret över växtförädlarrätter och upprätthållandet av gällande rätt är avgiftsbelagt. Upprätthållandet av växtförädlarrätten i registret är en förutsättning för att rätten ska gälla. Prestationerna i anslutning till upprätthållandet av registret hänför sig såväl till rättsinnehavarens ekonomiska verksamhet som till andra aktörers behov av information, och därför ska kostnaderna för upprätthållandet av registret täckas med årsavgifter. I enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten ska för myndigheternas prestationer fortfarande tas ut en avgift som täcker kostnaderna för prestationen. Som avgifter tas ut ansökningsavgift, avgift för ny behandling och årsavgift, såsom enligt den gällande lagen.

49 §. Ombud för den som ansöker om eller innehar växtförädlarrätt. Om sökanden inte

har hemvist i Finland, ska sökanden ha ett ombud som är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som har rätt att företräda sökanden i allt som gäller växtförädlarrätten. Enligt gällande lag ska sökandens ombud vara bosatt i Finland. Enligt principen om fri rörlighet för tjänster behöver utländska sökanden inte ha hemvist i Finland, och därmed kan sökanden ha hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

50 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Samtidigt upphävs den nuvarande lagen om växtförädlarrätt jämte ändringar. Författningar och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir dock i kraft tills något annat bestäms.

Bestämmelserna i denna lag tillämpas på de ansökningar om växtförädlarrätt som är anhängiga när denna lag träder i kraft och på växtförädlarrätt som beviljats på basis av ansökningarna. Den nya lagen tillämpas även på växtförädlarrätt som beviljats före lagens ikraftträdande.

Giltighetstiden för växtförädlarrätt förenhetligas för alla sorter till 30 år räknat från det att beslutet om godkännande fattades. Det föreslås att giltighetstiden för växtförädlarrätt som gäller när den föreslagna lagen träder i kraft förlängs räknat från det ursprungliga godkännandet i enlighet med den nya lagen utan separat ansökan. I gällande lag är giltighetstiden 30 år för potatis, träd och vin och 25 år för övriga sorter.

Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdanbestämmelse enligt vilken åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.2 Lag om ändring av lagen om handel med utsäde

5 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att hänvisningen till den lag om växtförädlarrätt som upphävs stryks. Enligt gällande lag har beslut om godkännande för upptagande i sortlistan fattats av den i 9 § i lagen om växtförädlarrätt (789/1992) avsedda växtsortsnämnden, som årligen publicerar en lista

över de sorter den har godkänt. I den föreslagna lagen om växtförädlarrätt har växtsortsnämnden inte längre några uppgifter.

5 a §. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om en växtsortsnämnd, som beslutar om godkännande av en sort för upptagande i sortlistan och om återkallande av godkännandet av en sort. I växtsortsnämnden ska finnas företrädare för instanser som har tillräcklig sakkunskap när beslut om godkännande av sorter för upptagande i sortlistan fattas. Således ska jord- och skogsbruksministeriet, frökontrollen, sakkunskap beträffande åkerväxter, rådgivningen, lantbruksproducenterna, livsmedelsindustrin och konsumenterna vara företrädare. Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter växtsortsnämnden för tre år i sänder. Nämnden publicerar årligen en lista över de sorter den har godkänt.

Närmare bestämmelser om växtsortsnämndens sammansättning, beslutanderätt och godkännande av sorter kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

1.3 Lag om ändring av 49 kap. 2 § i strafflagen

49 kap.

2 §. I 49 kap. 2 § i strafflagen föreskrivs om brott mot industriell rättighet. I paragrafen har nämnts lagen om växtförädlarrätt (789/1992), som upphävs genom den föreslagna lagen om växtförädlarrätt. Bestämmelserna i 49 kap. 2 § i strafflagen ändras tekniskt så att hänvisningen till numret för lagen om växtförädlarrätt ändras så att det motsvarar numret för den föreslagna lagen om växtförädlarrätt.

2 Närmare bestämmelser

2.1 Lagen om växtförädlarrätt

Den föreslagna lagen innehåller bemyndiganden för jord- och skogsbruksministeriet att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av ministeriet, enligt följande:

1) med stöd av 13 § 6 mom. om de uppgifter som ansökan ska innehålla,

2) med stöd av 15 § 5 mom. om hur en begäran om prioritet ska läggas fram,

3) med stöd av 16 § 3 mom. om offentliggörande av ansökan och om de uppgifter som identifierar ansökan och som offentliggörs,

4) med stöd av 22 § 4 mom. om innehållet i de anteckningar som införs i registret,

5) med stöd av 24 § 4 mom. om valet av sortnamn och om användningen av sortnamnet, samt

6) med stöd av 25 § 4 mom. om upphävande och ändring av sortnamn.

2.2 Lagen om ändring av lagen om handel med utsäde

Den föreslagna ändringen av lagen om handel med utsäde innehåller ett bemyndigande för jord- och skogsbruksministeriet att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av ministeriet, enligt följande:

1) med stöd av 5 a § i lagen om handel med utsäde om växtsortsnämndens sammansättning, beslutanderätt och godkännande av sorter.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft hösten 2009.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Näringsfrihet och egendomsskydd

I den föreslagna lagen föreskrivs om beviljande och registrering av växtförädlarrätt. Detta kan ses som en sådan reglering som kan jämföras med tillståndplikten enligt grundlagen och som inskränker näringsfriheten. Växtförädlarrätten omfattas av det egendomsskydd som tryggas enligt grundlagen. Förslaget innehåller bestämmelser om möjligheten att förklara växtförädlarrätten förverkad och om beviljande av tvångslicens till någon annan, vilka innebär ingrepp i rättshavarens rättigheter.

Den registrering och de fastställda tvångsmedlen som föreslås påkallas av tungt välgående samhällliga behov. Förutsättningarna för införande i registret anges exakt och är noggrant avgränsade. Till införandet i registret hänför sig inte någon ändamålsprövning, utan varje sökande som motsvarar förutsättningarna ska införas i registret. Bestämmelserna kan anses överensstämma med proportionalitetsprincipen.

Växtförädlarrätten skapar ett ägande för innehavaren och en rätt som har ett bytesvärde på marknaden. I enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten ska för myndigheternas prestationer tas ut en avgift som täcker kostnaderna för prestationen. Sådana avgifter är ansökningsavgiften och avgiften för ny behandling. Prestationerna i anslutning till upprätthållandet av registret hänför sig såväl till rättsinnehavarens ekonomiska verksamhet som till andra aktörens behov av information, och därför ska kostnaderna för upprätthållandet av registret täckas med årsavgifter.

De föreslagna bestämmelserna motsvarar huvudsakligen bestämmelserna i gällande lag. Bestämmelserna om växtförädlarrätt baserar sig på UPOV—konventionen som Finland godkänt (FördrS 49/2001 och 50/2001) och Europeiska gemenskapens förordning (EG) nr 2100/94. De nämnda bestämmelserna är förpliktande för Finland och Finland har förbundit sig att följa dem. Vid beredningen av propositionen har frågor som gäller de grundläggande rättigheterna beaktats i mån av möjlighet.

Personuppgifter

I förslaget föreskrivs om personuppgifter som behövs vid ansökan om växtförädlarrätt och vid registrering av växtförädlarrätt. Innehavaren av växtförädlarrätt har också rätt att ur landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem få de uppgifter som anges i 7 § för att odlarens betalningsskyldighet ska kunna konstateras.

I 10 § 1 mom. i grundlagen anges att vars och ens privatliv är tryggt och att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har

av hävd ansett att det med tanke på skyddet för personuppgifter är viktigt att reglera åtminstone registrerings syfte, innehållet i de personuppgifter som registreras, vilka ändamål dessa uppgifter får användas till, inbegripet uppgifternas tillförlitlighet och bevaringstiden för uppgifterna i personregistren samt den registrerades rättsskydd. Regleringen av de här faktorerna på lagnivå ska dessutom vara omfattande och detaljerade.

Den föreslagna lagen reglerar datainnehållet i det register som Evira för över beviljade växtförädlarrätter. Registret ska vara ett system för lagring av uppgifter. På registret tillämpas lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem 284/2008. I regeringens proposition med förslag till lag om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (RP 161/2008 rd, s.15) har det ansetts att ifall det anses vara nödvändigt att exakt skriva in olika registers datainnehåll i lag är det ändamålsenligast att göra det i de speciallagar som gäller saken.

Den registrerades rättigheter bestäms enligt personuppgiftslagen. Användningen och utlämnandet av uppgifter ur registret bör basera sig på de uppgifter som ålagts Evira och de beslut som Evira fattat med stöd av lagen och bör ske i enlighet med offentlighetslagen. Genom propositionen kommer bevaringstiden för uppgifter som lagras i registret att anges noggrannare. I 23 § bestäms om avförande av personuppgifter och i 8 § om avförande av uppgifter om odling av en skyddad sort. På så sätt säkerställs att uppgifterna inte förvaras efter det att de inte längre behövs. I den föreslagna lagen ska personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet iaktas i fråga om skydd av personuppgifter samt offentlighet för handlingar och upptagningar som innehas av myndigheter.

Bemyndiganden att utfärda förordning

Enligt 80 § i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt frågor som i övrigt enligt grundlagen hör till området för lag utfärdas genom lag. Enligt grundlagsutskottets praxis (GrUU 56/2002 rd) ska bemyndiganden att

utfärda förordning och delegera lagstiftningsbehörighet vara tillräckligt exakta och noggrant avgränsade. Av en lag ska klart framgå vad som ska regleras genom förordning.

Lagförslaget innehåller bemyndiganden att genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärda närmare bestämmelser om vissa bestämmelser som ingår i lagen. Jord- och skogsbruksministeriets förordningar föreslås gälla uppgifter som ansökan ska innehålla, offentliggörande av ansökan samt uppgifter som offentliggörs, specificering av en begäran om prioritet och bilagor till begäran, innehållet i de anteckningar som görs i registret, val, användning, ändring och upphävande av sortnamn. En del av dessa uppgifter finns för närvarande i jord- och skogsbruksministeriets förordningar.

Eftersom det rör sig om väl avgränsade bestämmelser som gäller tillämpningen av lagstiftningen kan jord- och skogsbruksministeriets bemyndigande att utfärda förordning anses uppfylla kraven enligt 80 § 1 mom. i grundlagen.

Mot bakgrund av vad som angetts ovan finns det flera omständigheter som hänför sig till rättigheter som skyddas genom grundlagen. Vid beredningen av propositionen har de grundlagstryggade rättigheterna beaktats i mån av möjlighet. Utifrån dessa utgångspunkter kan det anses att lagförslaget får behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om växtförädlarrätt

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på skydd av växtförädlarens rätt (*växtförädlarrätt*). Växtförädlarrätt kan beviljas för sorter inom alla botaniska släkten och arter.

2 §

Europeiska gemenskapens lagstiftning

Bestämmelser om Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt ingår i rådets förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt.

Innehavare av gemenskapens växtförädlarrätt har samma skydd som innehavare av växtförädlarrätt enligt denna lag, om inte något annat bestäms i denna lag.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *avledd sort* en sort som tagits fram genom att en skyddad sort utnyttjats i väsentlig mån,

2) *växtförädlarrätt* förädlarens ensamrätt att utnyttja en sort yrkesmässigt i enlighet

med denna lag; växtförädlarrätten har omfattar också

a) sorter som inte tydligt skiljer sig från skyddade sorter,

b) avledda sorter, om inte sorten i sig själv är en avledd sort, och

c) sorter vars produktion kräver upprepad användning av den skyddade sorten,

3) *innehavare av växtförädlarrätt* den som har förädlat sorten eller den till vilken rätten har övergått; som innehavare av växtförädlarrätten betraktas den som senast har antecknats som innehavare av växtförädlarrätten i det register över växtförädlarrätter som avses i 22§, om inte något annat visas,

4) *sort* en grupp av växter inom ett enskilt botaniskt taxon av lägsta kända nivå som kan a) definieras genom beskrivningen av de kännetecken som är ett resultat av en bestämd genotyp eller kombination av genotyper,

b) särskiljas från alla andra växtgrupper genom minst ett av kännetecknen och

c) betraktas som en enhet beträffande dess lämplighet att förökas oförändrad,

5) *hybrid* avkomma efter korsning mellan genetiskt olika föräldrar,

6) *förökningsmaterial* alla växtdelar som kan användas för att föröka växten,

7) *material av sorten*

a) förökningsmaterial av sorten,

b) skörd som bärgats på en odling av sorten, hela växter och växtdelar, och

c) alla produkter som framställs direkt av den bärgade skörden,

8) *marknadsföring* försäljning eller annan överlåtelse mot ersättning, lagring i försäljningssyfte, utbudande till försäljning, över-

låtelse utan vederlag i kommersiellt syfte samt ställande till förfogande, mot betalning eller gratis, på Europeiska unionens marknad för distribution eller användning inom unionen.

2 kap.

Växtförädlarrätt

4 §

Växtförädlarrättens innehåll

Innehavaren av en växtförädlarrätt har ensamrätt att utnyttja förökningsmaterial av sorten i yrkesmässig produktion och marknadsföring.

Följande åtgärder som gäller förökningsmaterial förutsätter tillstånd av innehavaren av växtförädlarrätten på villkor som denne bestämt:

- 1) förökning,
- 2) bearbetning för förökningsändamål,
- 3) marknadsföring, export och import, och
- 4) lagring för något i 1—3 punkten nämnt ändamål.

De åtgärder som nämns i 2 mom. får inte utan tillstånd av innehavaren av växtförädlarrätten vidtas i fråga om skörd som erhållits genom otillåten användning av förökningsmaterial av den skyddade sorten, om inte innehavaren av växtförädlarrätten har haft en rimlig möjlighet att utöva sin rätt till detta förökningsmaterial.

5 §

Inskränkningar av växtförädlarrätten

Växtförädlarrätten begränsar inte användningen av en sort i åtgärder

- 1) av privat natur och utan kommersiellt syfte,
- 2) som vidtas i experiment- och forskningssyfte,
- 3) som vidtas i syfte att förädla nya sorter, och inte
- 4) som vidtas i syfte att producera utsäde för den egna lägenheten under de förutsättningar som anges i 6 §.

6 §

Rätt till odling av en skyddad sort och skyldighet att betala ersättning för den

Odlaren har rätt att mot ersättning till förökningsändamål använda och producera förökningsmaterial av skyddade sorter på en lägenhet som är i egen besittning. Denna rätt gäller odling av sorter, fränsett hybrider, av följande växtarter: havre, korn, råg, vete, rågvete, rybs, raps, lin, ärter, bondböna, potatis och bovete.

Ersättningen ska vara betydligt mindre än den royalty som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial av sorten. Ett avtal om beloppet av den skäligen ersättning som ska betalas till innehavaren av växtförädlarrätten kan ingås mellan innehavaren av växtförädlarrätten och odlaren eller mellan organisationer som representerar dem. Har inget avtal ingåtts eller tillämpas det inte, är odlaren skyldig att till innehavaren av växtförädlarrätten betala en ersättning som utgör 50 procent av den summa som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial av sorten.

En odlare som besitter en åkerareal som är mindre än 10 hektar har rätt att utan att betala ersättning använda förökningsmaterial av en skyddad sort på det sätt som avses i 1 mom. Ersättning för odling av en skyddad potatis-sort ska i ett sådant fall dock betalas, om sorten odlas på mer än två hektar eller vid odling av tidig potatis under täckmaterial på mer än en hektar.

Odlaren är skyldig att på begäran lämna myndigheterna och innehavaren av växtförädlarrätten de uppgifter som behövs för att betalningsskyldigheten ska kunna konstateras.

7 §

Rätt till uppgifter om odling av en skyddad sort

En innehavare av växtförädlarrätt har rätt att ur det informationssystem som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) få tillgång till följande uppgifter som behövs för fullgöran-

de av odlarens betalningsskyldighet enligt 6 §:

1) odlarens namn och kontaktuppgifter,
2) lägenhetsnummer,
3) den åkerareal som odlaren besitter, om den i fråga om en skyddad potatissort är över två hektar, i fråga om odling av tidig potatis under täckmaterial över en hektar eller i fråga om andra sorter över 10 hektar,

4) odlingsarealen för sorter som skyddas enligt Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt, om den överstiger en areal som kalkylmässigt behövs för att producera 92 ton spannmål,

5) odlingsarealen för potatissorter som skyddas enligt Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt, om den överstiger en areal som kalkylmässigt behövs för att producera 185 ton potatis, samt

6) odlingsarealen per växtsort när dessa be-
sätts med egenproducerat utsäde av sorter som är skyddade enligt denna lag.

En innehavare av växtförädlarrätt får använda uppgifter som lämnats ut i enlighet med 1 mom. endast för att förverkliga sin rätt till ersättning enligt 6 §. Innehavaren av växtförädlarrätten har inte rätt att lämna uppgifterna vidare.

En förutsättning för utlämnande av uppgifter enligt 1 mom. är att innehavaren av växtförädlarrätten och odlaren eller organisationer som representerar dem i enlighet med 6 § har avtalat om den ersättning som ska betalas till innehavaren av växtförädlarrätten.

8 §

Förstöring av uppgifter om skyddade sorter

Inom ett år efter utgången av det kalenderår beträffande vilket uppgifter har lämnats ut för fullgörande av den betalningsskyldighet som avses i 6 §, ska innehavaren av växtförädlarrätten förstöra de uppgifter som lämnats ut med stöd av 7 §.

9 §

Konsumtion av växtförädlarrätten

Växtförädlarrätten gäller inte åtgärder som hänför sig till marknadsföring i Finland av

material av en skyddad sort eller av sorter som avses i 3 § 2 punkten, underpunkt a-c, om inte dessa åtgärder vidtas

1) i syfte att föröka sorten, eller
2) i syfte att exportera material av sorten till ett sådant land som inte skyddar sorter av det växtsläkte eller den växtart dit sorten hör, om inte det exporterade materialet är avsett för slutlig förbrukning.

3 kap.

Villkor för beviljande av växtförädlarrätt

10 §

Villkor som gäller sökanden

Växtförädlarrätt får sökas av en fysisk eller juridisk person eller av ett organ som enligt gällande lagstiftning ska jämföras med juridisk person. Växtförädlarrätt kan sökas gemensamt av två eller flera personer.

Om någon annan än den som förädlat sorten ansöker om växtförädlarrätt, ska han eller hon styrka sin rätt till sorten.

11 §

Villkor som gäller sorter

Växtförädlarrätt beviljas om sorten är ny, kan skiljas från andra kända sorter, särskiljbar, har ett enhetligt växtbestånd och är beständig till sina kännetecken.

En sort betraktas inte som ny om förökningsmaterial eller skörd av sorten med samtycke av innehavaren av växtförädlarrätten har sålts eller på någon annat sätt överlåtits i syfte att utnyttjas

1) i Finland en längre tid än ett år innan ansökan lämnades in,

2) utomlands en längre tid än sex år innan ansökan lämnades in, när det är fråga om träd eller vin, eller

3) utomlands en längre tid än fyra år, när det är fråga om andra växter än de som avses i 2 punkten.

Växtförädlarrätt får inte beviljas om gemenskapens skydd gäller för sorten i enlighet

med rådets förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt.

4 kap.

Godkännande av växtförädlarrätt

12 §

Behörig myndighet

Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) svarar för godkännande, registrering och offentliggörande av växtförädlarrätt samt upprätthållande av registret över växtförädlarrätter.

13 §

Ansökan

Ansökan om beviljande av växtförädlarrätt ska göras skriftligen till Evira på finska, svenska, eller engelska. Ansökan ska innehålla

1) namn och kontaktuppgifter för den som ansöker om växtförädlarrätt och för ett eventuellt ombud samt personbeteckning eller företags- och organisationsnummer, hemort samt förädlarens namn och kontaktuppgifter,

2) förslag till sortnamn och en utredning om användningen av sortnamnet samt förädlarens beteckning,

3) växtsläkte och växtart,

4) uppgifter om sortens ursprung, skydd i en annan stat och provresultaten,

5) uppgifter om huruvida prioritet kommer att sökas samt om var och när de tidigare ansökningarna har gjorts,

6) försäkran om att sorten inte har marknadsförts på det sätt som avses i 11 § 2 mom. innan ansökan lämnats in samt

7) redogörelse av vilken framgår om sorten har godkänts i enlighet med gentekniklagen (377/1995) eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder.

Som ansökningsdatum antecknas den dag då ansökningshandlingarna har lämnats in till Evira och ansökningsavgiften har betalats. För att ett ansökningsdatum ska erhållas

krävs att ansökan åtminstone innehåller uppgifter om sökandens namn och kontaktuppgifter, växtsläkte och växtart, sortnamn och förädlarens beteckning.

Om sökanden inte har lämnat alla uppgifter enligt 1 mom., ska Evira uppmana sökanden att avhjälpa bristerna i ansökan inom viss tid. Om sökanden inte avhjälper bristerna inom den tiden, ska ansökan lämnas utan prövning.

En ansökan som lämnats utan prövning tas till behandling, om sökanden inom en månad efter den av Evira utsatta tiden begär det samt vidtar åtgärder för att avhjälpa bristen och inom samma tid betalar en avgift för ny behandling.

Om det föreslagna sortnamnet kan förväxlas med ett varumärke, ett namn, en firma eller någon annan beteckning som gäller växtsortsmaterial eller liknande varor och som sökanden har ensamrätt till, ska ett registerutdrag av patent- och registerstyrelsen om att varumärket, namnet, firman eller någon annan beteckning har avförts ur registret fogas till ansökan. Om en sådan beteckning inte har registrerats ska en redogörelse av sökanden om att han eller hon har avstått eller är beredd att avstå från sin rätt att använda denna beteckning fogas till ansökan.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ansökan ska innehålla enligt 1 mom. kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

14 §

Provisoriskt skydd

Från och med ansökningsdatumet gäller ett provisoriskt skydd tills växtförädlarrätt har beviljats. Något provisoriskt skydd finns inte om växtförädlarrätt inte beviljas.

15 §

Prioritet

Prioriteten beträffande ansökningar om växtförädlarrätt bestäms utifrån ansökningsdatum. Om flera ansökningar har samma ansökningsdatum ska deras inbördes prioritet

bestämmas enligt tidpunkten för när de kommit in. Om prioriteten inte kan bestämmas utifrån tidpunkten för när de kommit in ska ansökningarna ha samma prioritet.

Har den som ansöker om växtförädlarrätt tidigare ansökt om växtförädlarrätt inom ett territorium som hör till en medlem i internationella unionen för skydd av växtförädlingsprodukter eller i Världshandelsorganisationen ska ansökan, om den görs inom tolv månader från den dag då den tidigare ansökan lämnades in, anses ha blivit gjord samtidigt.

Förutsättningar för bestämmande av prioritet enligt 2 mom. är att prioritet uttryckligen krävs då ansökan görs och att kopior av den tidigare ansökan som gäller sorten och handlingar i anslutning till den lämnas till Evira inom tre månader från det ansökan inlämnades. Kopiorna ska vara bestyrkta av den myndighet som tog emot den första ansökan angående växtsorten i fråga.

Sökanden ska lämna Evira de uppgifter, handlingar och material som behövs vid behandlingen av ansökan inom två år räknat från den i 2 mom. angivna utgången av prioritetstiden. Om den första ansökan har avslagits, ska sökanden ges tillräckligt med tid att lämna Evira de uppgifter, handlingar och material som behövs för behandlingen av ansökan.

Närmare bestämmelser om hur en begäran om prioritet ska läggas fram kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §

Offentliggörande av ansökan

Evira ska genom att offentliggöra de uppgifter som identifierar ansökan ge allmänheten tillfälle att framställa invändningar mot ansökan.

Invändningarna ska göras skriftligen till Evira inom tre månader efter att ansökan offentliggjorts.

Närmare bestämmelser om offentliggörande av ansökan och om de uppgifter som identifierar ansökan och som offentliggörs kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

17 §

Invändning om bättre rätt

Om någon påstår sig ha bättre rätt till en sort än sökanden, ska han eller hon rikta ett skriftligt yrkande om det till Evira. Om saken är oklar, ska Evira förelägga honom eller henne att väcka talan vid domstol inom en viss tid. Om talan inte väcks inom denna tid lämnas invändningen utan avseende, vilket ska nämnas i förelägget.

Är en tvist om bättre rätt till en sort anhängig vid en domstol, ska behandlingen av ansökan avbrytas till dess ärendet har avgjorts slutligt.

18 §

Överföring av ansökan

Om någon inför Evira visar att han eller hon har bättre rätt till en sort än sökanden, ska Evira överföra ansökan på honom eller henne, om han eller hon yrkar det. Samtidigt ska den som ansökan överförs på betala en ansökningsavgift.

Förrän ett yrkande på överföring har avgjorts slutligt får ansökan inte lämnas utan prövning, bifallas, avslås eller återtas.

19 §

Undersökning av sort

Evira ordnar att sorten undersöks i enlighet med internationella metoder för att utreda om sorten är särskiljbar, enhetlig och beständig, om inte undersökningen av särskilda skäl ska anses onödig.

Sökanden ska tillhandahålla Evira eller den av Evira förordnade myndigheten eller inrättningen behövligt material av sorten och övriga behövliga upplysningar.

20 §

Beslut om växtförädlarrätt

När den tid som reserverats för framställande av invändningar har gått ut utreder Evi-

ra huruvida sorten uppfyller de krav som ställs i 11 § samt fattar beslut om godkännande av växtförädlarrätt. Beslut och återtaganden som gäller ansökan offentliggörs och beslut om godkända ansökningar ska antecknas i det register över växtförädlarrätter som avses i 22 §.

21 §

Giltighet

Växtförädlarrätten gäller från den dag då Evira har fattat beslut om godkännande. Rätten kan genom betalning av årsavgift varje kalenderår före utgången av januari hållas i kraft i 30 år räknat från ingången av året efter det då beslutet om godkännande fattades.

Giltigheten för växtförädlarrätten upphör om sökanden beviljas gemenskapens växtförädlarrätt för den skyddade sorten.

22 §

Registret över växtförädlarrätter

I det register över växtförädlarrätter som förs av Evira antecknas följande uppgifter om godkända växtförädlarrätter:

- 1) växtförädlarrättens registernummer,
- 2) namn och kontaktuppgifter för innehavaren av växtförädlarrätten och för ett eventuellt ombud, innehavarens och ombudets företags- och organisationsnummer och hemort samt anmälan om byte av ombud samt förädlarens namn och kontaktuppgifter,
- 3) vilket växtsläkte och vilken växtart sorten tillhör samt uppgifter som identifierar sortbeskrivningen,
- 4) godkänt sortnamn, datum då sortnamnet föreslagits och förädlarens beteckning,
- 5) ansökningsdatum, ansökningsnummer och datum för offentliggörandet samt datum för godkännandet av växtförädlarrätten,
- 6) beviljad prioritet och den stat där tidiga- ansökan som gäller växtsorten har gjorts, samt datum då ansökan har gjorts,
- 7) betalning av årsavgift,

8) beviljad tvångslicens eller ömsesidig tvångslicens och licens,

9) panträtt,

10) beslut av Evira som inte vunnit laga kraft, ansökningar om ändring, utmätningar, kvarstad och domstolsbeslut i ärendet,

11) datum för växtförädlarrättens upphörande.

Om frågan om införande av anteckning i registret inte omedelbart kan avgöras, ska i registret antecknas att anteckning har begärts.

På registret över växtförädlarrätter och på handlingar i registret tillämpas i övrigt vad som bestäms i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008).

Närmare bestämmelser om innehållet i de anteckningar som införs i registret kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

23 §

Avförande ur register

Om det visas att en i registret antecknad licens, panträtt eller tvångslicens har upphört att gälla, ska anteckningen avföras.

Personuppgifterna enligt 22 § 1 mom. 2 punkten för en fysisk person avförs ur registret senast efter tio år från det att växtförädlarrätten har upphört att gälla. På avförande av uppgifter som införts i registret tillämpas vad som bestäms i personuppgiftslagen eller beslutas med stöd av den.

Bestämmelser om arkivering av uppgifter som avförts ur registret finns i arkivlagen (831/1994).

5 kap.

Sortnamn

24 §

Val och användning av sortnamn

Med hjälp av sortnamnet ska sorten kunna skiljas från andra sorter av samma eller en närbesläktad art.

Ett sortnamn får inte godkännas om det kan förväxlas med ett varumärke, ett namn, en firma eller någon annan beteckning för vilken någon annan än sökanden har skydd och som utgör hinder mot att registrera sortnamnet.

När förökningsmaterial av en skyddad sort marknadsförs ska dess godkända sortnamn användas. Ett godkänt sortnamn ska användas också efter det att giltighetstiden för växtförädlarrätten har gått ut eller rätten annars har upphört att gälla.

Närmare bestämmelser om valet av sortnamn och användningen av sortnamnet kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

25 §

Upphävande av sortnamn och ny benämning för en sort

Evira ska upphäva ett godkänt sortnamn om

- 1) sortnamnet har godkänts i strid med denna lag och hindret för godkännande kvarstår,
- 2) innehavaren av växtförädlarrätten så yrkar och anger ett välgrundat skäl till detta, eller om
- 3) någon visar upp ett domstolsbeslut som förbjuder att namnet används om sorten.

Evira ska underrätta innehavaren av växtförädlarrätten om kravet på att upphäva sortnamnet och uppmana innehavaren att lämna in ett nytt förslag på sortnamn inom 30 dagar efter det att innehavaren har fått del av yrkandet.

Förslaget till nytt namn ska prövas av Evira. När Evira har godkänt det nya namnet ska det offentliggöras och registreras.

Närmare bestämmelser om upphävande och ändring av sortnamn kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 kap.

Upphörande, ogiltigförklarande och förverkande av växtförädlarrätt

26 §

Växtförädlarrättens upphörande

Evira ska genom beslut konstatera att växtförädlarrätten upphör om innehavaren av växtförädlarrätten skriftligen meddelar Evira att han eller hon avstår från sin växtförädlarrätt.

Om årsavgiften inte har betalats i enlighet med 21 § ska Evira uppmana innehavaren av växtförädlarrätten att betala årsavgiften inom en av Evira utsatt tid, vid äventyr att växtförädlarrätten upphör. Om innehavaren av växtförädlarrätten inte har betalat avgiften inom utsatt tid, ska Evira genom beslut konstatera att växtförädlarrätten upphört.

Om växtförädlarrätten är utmätt eller en panträtt i den antecknats i registret eller om en tvist om överföring av växtförädlarrätten pågår, får växtförädlarrätten inte upphävas så länge utmätningen pågår eller panträtten är i kraft eller tvisten inte har blivit slutligt avgjord.

27 §

Ogiltigförklarande

Domstolen ska förklara en växtförädlarrätt ogiltig, om följande gäller vid tidpunkten för beviljandet av rätten:

- 1) de villkor som gäller sortens särskiljbarhet eller nyhet har inte uppfyllts,
- 2) de villkor som gäller sortens enhetlighet eller beständighet har inte uppfyllts och beslutet om att godkänna växtförädlarrätten till väsentliga delar har baserat sig på uppgifter som sökanden har lämnat.

Domstolen ska förklara växtförädlarrätten ogiltig om rätten har beviljats en sökande som inte är berättigad till den, såvida Evira inte överför växtförädlarrätten på den som är berättigad till den.

I ärenden som gäller ogiltigförklarande av växtförädlarrätt ska domstolen begära utlå-
tande av Evira.

28 §

Förverkande

Evira ska förklara växtförädlarrätten för-
verkad, om

1) innehavaren av växtförädlarrätten inte förmår framställa sådant förökningsmaterial av sorten vars kännetecken motsvarar kännetecknen för den skyddade sorten,

2) innehavaren av växtförädlarrätten inte inom utsatt tid på uppmaning av Evira tillhandahåller förökningsmaterial av sorten, handlingar och andra upplysningar som behövs för att utreda om sorten bibehålls på behörigt sätt eller

3) sortnamnet har upphävts efter att växtförädlarrätten godkändes och innehavaren av växtförädlarrätten inte föreslår något nytt godtagbart sortnamn.

29 §

Registrering av att växtförädlarrätten upphört

I registret antecknas att växtförädlarrätten upphört, om

1) växtförädlarrätten har upphört i enlighet med 26 §,

2) växtförädlarrätten har förklarats ogiltig genom ett domstolsbeslut som vunnit laga kraft i enlighet med 27 §,

3) växtförädlarrätten förklarats förverkad genom ett beslut av Evira i enlighet med 28 §, eller

4) giltigheten har upphört i enlighet med 21 §.

7 kap.

Licens, tvångslicens och ömsesidig tvångslicens

30 §

Licens

Om innehavaren av en växtförädlarrätt har gett någon annan tillstånd att yrkesmässigt utnyttja en skyddad sort (licens), får denne överlåta sin rätt vidare endast om detta har avtalats.

Om licensen tillhör ett företag, får licensen överlåtas i samband med att företaget överlåts, om inte något annat har avtalats.

Om innehavaren av en växtförädlarrätt meddelar att han eller hon avstår från sin växtförädlarrätt och en licens för sorten har antecknats i registret, ska Evira underrätta innehavaren av licensen om saken för att reservera en skälig tid för denne att bevaka sina rättigheter innan Evira genom sitt beslut konstaterar att växtförädlarrätten har upphört.

31 §

Tvångslicens

Om förökningsmaterial av en registrerad sort inte produceras på villkor som med hänsyn till det allmänna intresset är skäliga för marknaden och i tillräcklig mängd med beaktande av livsmedelsförsörjningens allmänna behov, kan den som vill utnyttja sorten yrkesmässigt i Finland få tvångslicens för detta, om det inte finns godtagbara skäl till det sätt på vilket innehavaren av växtförädlarrätten förfarit. En tvångslicens omfattar också rätt att av innehavaren av växtförädlarrätten få en behövlig mängd förökningsmaterial av sorten.

Tvångslicens kan beviljas endast den som anses ha förutsättningar att på godtagbart sätt och på de villkor som anges i tvångslicensen utnyttja den sort som växtförädlarrätten gäller. En tvångslicens hindrar inte innehavaren av växtförädlarrätten att själv utnyttja sin rätt eller att bevilja licens för sorten.

Tvångslicens beviljas av en domstol, som bestämmer i vilken omfattning en skyddad sort får utnyttjas samt fastställer vederlaget och de övriga villkoren i tvångslicensen. Domstolen kan på yrkande av innehavaren av växtförädlarrätten upphäva tvångslicensen eller fastställa nya villkor för den, om väsentligt förändrade förhållanden förutsätter det.

32 §

Ömsesidig tvångslicens

Om innehavaren av ett patent på en bioteknisk uppfinning inte kan utnyttja patentet utan att göra intrång i en tidigare meddelad växtförädlarrätt som gäller en sort, får patenthavaren ansöka om tvångslicens av en domstol att utan ensamrätt mot lämplig avgift utnyttja den växtsort som skyddas av växtförädlarrätten. Om patenthavaren beviljas en sådan tvångslicens, har innehavaren av växtförädlarrätten på skäliga villkor rätt till en ömsesidig licens att använda den skyddade uppfinningen.

De som ansöker om sådan licens som avses i 1 mom. ska visa att de utan framgång har vänt sig till innehavaren av växtförädlarrätten för att erhålla ett licensavtal och att uppfinningen utgör ett viktigt tekniskt framsteg av betydande ekonomiskt intresse i förhållande till den skyddade sorten.

I patentlagen (550/1967) bestäms om växtförädlarens rätt att få tvångslicens att använda en uppfinning som skyddats med patent.

8 kap.

Privaträttsligt skydd

33 §

Förhindrande av intrång

Om någon gör intrång i den ensamrätt som en växtförädlarrätt medför, kan domstolen förbjuda honom eller henne att fortsätta eller upprepa handlingen.

34 §

Föreläggande om avbrytande för en mellanhand

När domstolen behandlar en talan enligt 33 § kan den på yrkande av innehavaren av en växtförädlarrätt vid vite förordna att administratören av en sändare, server eller någon annan anordning eller någon annan tjänstelevererande mellanhand avbryter den användning som påstås göra intrång i växtförädlarrätten (*föreläggande om avbrytande*), om det inte kan anses oskäligt med hänsyn till rättigheterna för den person som påstås göra intrång i växtförädlarrätten eller med hänsyn till mellanhänders eller växtförädlarrättsinnehavarens rättigheter.

Innan talan enligt 33 § väcks kan domstolen på yrkande av innehavaren av en växtförädlarrätt meddela ett föreläggande om avbrytande, om förutsättningar enligt 1 mom. finns för det och om det är uppenbart att rättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska bereda den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i en växtförädlarrätt tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post. I övrigt tillämpas 8 kap. i rättegångsbalken på behandlingen av ärendet.

Domstolen kan på begäran meddela det föreläggande om avbrytande som avses i 2 mom. interimistiskt utan att höra den som påstås ha gjort intrång, om ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver det. Föreläggandet är i kraft tills något annat bestäms. Den som påstås ha gjort ett intrång ska utan dröjsmål efter att föreläggandet har meddelats beredas tillfälle att bli hörd. När denne har hörts ska domstolen utan dröjsmål besluta om föreläggandet ska vara i kraft eller återkallas.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007), om inget annat följer av 7 kap.

7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 33 § väcks inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

Den som begär ett föreläggande om avbrytande ska ersätta den som meddelats föreläggandet liksom också den som påstås ha gjort intrång för den skada som orsakas av att föreläggandet verkställs samt för kostnaderna i ärendet, om talan enligt 33 § förkastas eller avvisas utan prövning eller om behandlingen av ärendet avskrivs som en följd av att käranden återtagit talan eller uteblivit från rätten. Samma gäller om föreläggandet om avbrytande återkallas med stöd av 3 mom. eller förfaller med stöd av 4 mom. När en talan om ersättning av skada och kostnader väcks ska 7 kap. 12 § i rättegångsbalken iakttas.

35 §

Fastställelsetalan

Innehavaren av en växtförädlarrätt eller den som med stöd av licens eller tvångslicens har rätt att utnyttja en sort som skyddas av växtförädlarrätt kan väcka fastställelsetalan för att klarlägga om han eller hon enligt den beviljade växtförädlarrätten åtnjuter skydd mot annan eller inte, såvida frågan är oklar och detta vållar honom eller henne olägenhet.

Den som utnyttjar eller ämnar utnyttja en växtsort som skyddas av växtförädlarrätt kan på samma villkor väcka fastställelsetalan mot innehavaren av växtförädlarrätten för att klarlägga om det med anledning av den beviljade växtförädlarrätten finns hinder för nämnda verksamhet eller inte.

36 §

Gottgörelse och skadestånd

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i växtförädlarrätten eller bryter mot bestämmelsen i 24 § 3 mom. om användning av sortnamn är skyldig att till innehavaren av växtförädlarrätten betala skäligen gottgörelse för utnyttjande av sortnamnet och ersätta den skada som kränkningen medför.

Om oaktsamheten är ringa kan skadeståndet jämkas.

Om intrånget i växtförädlarrätten eller överträdelsen av 24 § 3 mom. om användning av sortnamn inte skett uppsåtligen och inte beror på oaktsamhet, är den som gjort intrång skyldig att betala skäligen gottgörelse för utnyttjandet av sortnamnet.

På grund av intrång i växtförädlarrätten eller överträdelse av 24 § 3 mom. om användning av sortnamn kan gottgörelse och skadestånd yrkas endast för de fem senaste åren innan talan väcktes.

Om växtförädlarrätten har förklarats ogiltig genom en dom som vunnit laga kraft föreligger ingen gottgörelse- eller skadeståndsskyldighet.

I fråga om skadestånd gäller dessutom bestämmelserna i skadeståndslagen (412/1974).

37 §

Odlarens ersättningskyldighet

En odlare som försummar skyldigheten enligt 6 § är skyldig att betala ersättning till innehavaren av växtförädlarrätten. Ersättningens storlek bestäms i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 1768/95 om införande av genomförandebestämmelser för det undantag i jordbruket som föreskrivs i artikel 14.3 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt.

38 §

Återlämnande av en växtsorts växtmaterial

På talan av en part vars rätt har kränkts kan domstolen i den mån det är skäligen bestämma att växtmaterial som intrånget gäller ska överlämnas till den kränkta parten mot lösen. Detta gäller inte den som i god tro har fått växtmaterial av sorten eller särskild rätt till detta och som inte själv har gjort intrång i växtförädlarrätten.

Det växtmaterial av sorten som avses i 1 mom. får tas i beslag, om den vars rätt kränkts har krävt att växtmaterialet av sorten ska överlämnas enligt utsökningsbalken.

39 §

Intrång i det provisoriska skyddet

Utnyttjar någon annan än sökanden yrkesmässigt en sort och förökningsmaterial av sorten under den tid som avses i 14 §, ska bestämmelserna om intrång i växtförädlarrätt tillämpas, om växtförädlarrätten senare beviljas.

För sådan kränkning av växtförädlarrätten som ägt rum under den tid det provisoriska skyddet gäller, kan inte straff som avses i 9 kap. i denna lag eller 49 kap. 2 § i strafflagen dömas ut.

För en skada som uppstått före offentliggörandet av ansökan enligt 16 § kan ersättning dömas ut endast enligt 36 § 2 mom.

Om skadeståndstalan väcks inom ett år efter att växtförädlarrätten har godkänts, tillämpas inte 36 § 3 mom.

40 §

Offentliggörande av en dom

Domstolen kan i ett tvistemål som gäller intrång i växtförädlarrätten på yrkande av käranden ålägga svaranden att ersätta käranden för de kostnader denne har av att vidta lämpliga åtgärder för att sprida information om en lagakraftvunnen dom i vilken svaranden har konstaterats ha gjort intrång i en växtförädlarrätt. Ett åläggande får inte ges om spridningen av informationen har begränsats i någon annan lag. Vid prövningen av om ett åläggande ska ges och om dess innehåll ska domstolen beakta den allmänna betydelsen av offentliggörandet, intrångets art och omfattning, de kostnader som offentliggörandet medför och andra motsvarande omständigheter.

Domstolen bestämmer ett maximibelopp för de skäligen kostnader för offentliggörande som svaranden ska ersätta. Käranden har inte rätt till ersättning om uppgifter om domen inte har offentliggjorts inom en av domstolen utsatt tid räknat från den tidpunkt då domen vunnit laga kraft.

9 kap.

Straffbestämmelser

41 §

Intrång i växtförädlarrätten

Den som uppsåtligen kränker ensamrätten enligt i 4 § ska, om inte gärningen ska bestraffas som ett brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen, för *intrång i växtförädlarrätt* dömas till böter.

42 §

Förseelse mot bestämmelserna om växtförädlarrätt

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar sin skyldighet att lämna uppgifter enligt 6 § 4 mom. eller bryter mot bestämmelserna i 24 § 3 mom. om användning av sortnamn ska för *förseelse mot bestämmelserna om växtförädlarrätt* dömas till böter.

43 §

Missbruk av uppgifter om odling av en skyddad sort

En innehavare av växtförädlarrätt som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med syftet enligt 7 § 2 mom. använder sådana uppgifter som lämnats ut med stöd av 7 § eller i strid med nämnda lagrum lämnar ut uppgifter ska för *missbruk av uppgifter om odling av en skyddad sort* dömas till böter.

44 §

Åtalsrätt

Åklagare får inte väcka åtal för en förseelse som avses i 41 eller 43 §, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

10 kap.

Särskilda bestämmelser

45 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av Evira som har meddelats med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

46 §

Forum

Laga domstol för behandling av ärenden med stöd av denna lag är Helsingfors tingsrätt.

47 §

Begäran om utlåtande

I frågor som gäller växtförädlarrätt kan domstolen begära utlåtande av Evira.

48 §

Avgifter

För Eviras prestationer enligt denna lag tas avgifter ut till staten enligt de grunder som anges i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

49 §

Ombud för den som ansöker om eller innehar växtförädlarrätt

Har den som ansöker om eller innehar växtförädlarrätt inte hemvist i Finland, ska han ha ett ombud som är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som har rätt att företräda honom i allt som gäller växtförädlarrätten.

50 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs lagen av den 21 augusti 1992 om växtförädlarrätt (789/1992) jämte ändringar och lagen av den 5 mars 1999 om det privat- och offentlighetsliga skydd som en av Europeiska gemenskapen beviljad växtförädlarrätt har i Finland (239/1999).

Bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den upphävda lagen om växtförädlarrätt förblir i kraft tills något annat bestäms med stöd av denna lag.

Denna lag tillämpas på de ansökningar om växtförädlarrätt som är anhängiga när denna lag träder i kraft och på växtförädlarrätt som beviljas på basis av ansökningarna samt på växtförädlarrätt som beviljats före ikraftträdandet av denna lag.

Giltighetstiden för växtförädlarrätt som gäller när denna lag träder i kraft förlängs i enlighet med denna lag, räknat från det att beslutet om godkännande fattades.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Om det i någon annan lag hänvisas till den lag om växtförädlarrätt som gäller vid ikraftträdandet, ska denna lag tillämpas i stället för den tidigare lagen.

2.

Lag**om ändring av lagen om handel med utsäde**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 4 augusti 2000 om handel med utsäde (728/2000) 5 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 5 a § som följer:

5 §

Sortlista

En sortlista förs över sorterna av lantbruksväxter. En sort godkänns för upptagande i sortlistan om den är klart åtskiljbar, beständig och tillräckligt enhetlig samt har ett tillräckligt odlings- och bruksvärde. En förut-sättning för att en genetiskt modifierad sort ska godkännas för upptagande i sortlistan är dessutom att den uppfyller villkoren i 8 § eller villkor utfärdade med stöd av den.

gande i sortlistan och om återkallande av godkännandet av en sort. I nämndens sammansättning ska hänsyn tas till att det finns tillräcklig sakkunskap med tanke på godkännande av växtsorter. Nämnden publicerar årligen en lista över de sorter den har godkänt.

Närmare bestämmelser om växtsortsnämndens sammansättning, beslutförhet och godkännande av sorter kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

5 a §

Växtsortsnämnden

Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter för tre år i sänder en växtsortsnämnd som beslutar om godkännande av en sort för uppta-

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 49 kap. 2 i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 49 kap. 2 §, sådan den lyder i lag
578/1995, som följer:

<p>49 kap.</p> <p>Om kränkning av vissa immateriella rättigheter</p> <p>2 §</p> <p><i>Brott mot industriell rättighet</i></p> <p>Den som i strid med varumärkeslagen (7/1964), patentlagen (550/1967), mönsterrättslagen (221/1971), lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991), lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991) eller lagen om växtförädlarrätt</p>	<p>(/) och så att gärningen är ägnad att åsamka innehavaren av den kränkta rätten betydande ekonomisk skada, gör intrång i</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) en rätt till ett varukännetecken, 2) den ensamrätt som ett patent medför, 3) en mönsterrätt, 4) en rätt till en kretsmodell, 5) en nyttighetsmodellrätt eller 6) en växtförädlarrätt, <p>ska för <i>brott mot industriell rättighet</i> dömas till böter eller fängelse i högst två år.</p> <p>_____</p> <p>Denna lag träder i kraft den 20 .</p>
--	--

Helsingfors den 12 juni 2009

REPUBLIKENS PRESIDENT

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*

*Bilaga
Parallelltext*

2.

Lag

om ändring av lagen om handel med utsäde

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 4 augusti 2000 om handel med utsäde (728/2000) 5 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 5 a § som följer:

Gällande lydelse

5 §

Sortlista

En sortlista förs över sorterna av lantbruksväxter. En sort godkänns för upptagande i sortlistan om den är klart åtskiljbar, beständig och tillräckligt enhetlig samt har ett tillräckligt odlings- och bruksvärde. En förutsättning för att en genetiskt modifierad sort skall godkännas för upptagande i sortlistan är dessutom att den uppfyller villkoren i 8 § eller villkor utfärdade med stöd av den. Beslut om godkännande fattas av den i 9 § lagen om växtförädlarrätt (789/1992) avsedda växtsortsnämnden, som årligen publicerar en lista över de sorter den har godkänt.

Föreslagen lydelse

5 §

Sortlista

En sortlista förs över sorterna av lantbruksväxter. En sort godkänns för upptagande i sortlistan om den är klart åtskiljbar, beständig och tillräckligt enhetlig samt har ett tillräckligt odlings- och bruksvärde. En förutsättning för att en genetiskt modifierad sort ska godkännas för upptagande i sortlistan är dessutom att den uppfyller villkoren i 8 § eller villkor utfärdade med stöd av den.

5 a §

Växtnämnden

Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter för tre år i sänder en växtnämnd som beslutar om godkännande av en sort för upptagande i sortlistan och om återkallande av godkännandet av en sort. I nämndens sammansättning ska hänsyn tas till att det finns tillräcklig sakkunskap med tanke på godkännande av växtsorter. Nämnden publicerar årligen en lista över de sorter den har godkänt.

Närmare bestämmelser om växtnämndens sammansättning, beslutförhet och god-

kännande av sorter kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

---

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.*

3.

Lag**om ändring av 49 kap. 2 i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 49 kap. 2 §, sådan den lyder i lag
578/1995, som följer:

Gällande lydelse

49 kap.

Om kränkning av vissa immateriella rättigheter

2 §

Brott mot industriell rättighet

Den som i strid med varumärkeslagen (7/64), patentlagen (550/67), mönsterrättslagen (221/71), lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/91), lagen om nyttighetsmodellrätt (800/91) eller lagen om växtförädlarrätt (789/92) och så att gärningen är ägnad att åsamka innehavaren av den kränkta rätten betydande ekonomisk skada, gör intrång i

- 1) en rätt till ett varukännetecken,
- 2) den ensamrätt som ett patent medför,
- 3) en mönsterrätt,
- 4) en rätt till en kretsmodell,
- 5) en nyttighetsmodellrätt eller
- 6) en växtförädlarrätt,

skall för *brott mot industriell rättighet* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Föreslagen lydelse

49 kap.

Om kränkning av vissa immateriella rättigheter

2 §

Brott mot industriell rättighet

Den som i strid med varumärkeslagen (7/1964), patentlagen (550/1967), mönsterrättslagen (221/1971), lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991), lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991) eller lagen om växtförädlarrätt (/) och så att gärningen är ägnad att åsamka innehavaren av den kränkta rätten betydande ekonomisk skada, gör intrång i

- 1) en rätt till ett varukännetecken,
- 2) den ensamrätt som ett patent medför,
- 3) en mönsterrätt,
- 4) en rätt till en kretsmodell,
- 5) en nyttighetsmodellrätt eller
- 6) en växtförädlarrätt,

ska för *brott mot industriell rättighet* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 20 .